

@340B.7 ལྟོ་། རིམ་གྱིས་འཇུག་པའི་སྒོམ་དོན་བཞུགས་། ལྟོ་། རང་ལ་དཔལ་གཞིན་རྒྱུ་རྒྱུ་པ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། ལང་དག་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་སྤང་བར་འདོད་པ་དང་།
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་

@341A ལྟོ་། ཉིད་སྤྱུར་དུ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དེས་ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པ་དང་བྱང་རྩལ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་འབད་པར་བྱའོ། རྟེ་ཡང་དམུས་ལོང་དང་འདྲ་བ་དག་གིས་
བསྟན་པར་མི་རྣམས་མེད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ལྷང་དང་བསྟན་བཅོས་གཞན་དག་ལ་ཡང་བརྟེན་ནས་

བརྟེན་པར་བགྱེད། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ལ་རྩལ་བཞིན་དུ་བསྒོམས་ན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡི་ཤེས་འབྱུང་སྟེ་དེ་བྱང་བས་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་སྤངས་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
ཉིད་ཐོབ་པ་ནི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་ནན་ཏན་བྱས་པ་ལས་འགྱུར་ཏེ། དེ་

བས་ན་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ལ་འབད་པར་བྱའོ། རྒྱུ་མ་བསྐྱབས་ན་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་སྟེ་ས་བོན་དང་ལྷུ་གུ་བཞིན་ནོ། རྒྱུ་མོར་པ་ལས་ཀྱང་མི་འབྱུང་སྟེ་རྩ་ལས་འོ་མ་བཞོ་བ་
བཞིན་ནོ། རྒྱུ་མཐའ་དག་མ་སྤྱད་པ་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མི་འབྱུང་སྟེ་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་

གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མེད་ན་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །འཕགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་བསྐྱས་པ་ལས་ཀྱང་། གང་དག་ང་ཡི་ཇེས་སྤྲོས་འདོད་དེས། །ཞི་གནས་ལྷག་
མཐོང་དག་ལ་གནས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བས་ན་རྣལ་འབྱོར་པ་གང་ཞིག་ཞི་གནས་དང་།

ལྷག་མཐོང་དང་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དཔེར་ན་རིན་པོ་ཆེ་བློར་ུའི་ཁང་པ་ན་འདུག་པས་ནི་ཕྱི་ནང་ཀྱན་གསལ་བར་མཐོང་ངོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་འདི་ལ་
གནས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དངོས་པོའི་མཐའ་རྟོགས་ཏེ། སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་བྱང་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་

པ་ཐོབ་པ་ནི་རྒྱལ་རག་ལས་པར་ངེས་སོ། །དེ་བས་ན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ལ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །དཔེར་ན་རི་བོ་མཐོན་པོའི་ཁར་ཕྱིན་ན་ཕལ་ཆེར་གསལ་བར་མཐོང་ངོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་
པར་མི་རྟོག་པ་འདི་ལ་གནས་ན་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་པ་མེད་པ་དང་ཐོགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །

དེ་བས་ན་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ལ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །སྒྲོབ་དཔོན་སྤྲོས་བྱིཞལ་སྤྲོས་ཀྱང་། གང་སྒྲོ་ཡོད་དང་མེད་པ་ལས། །རྣམ་པར་འདས་ཤིང་མི་གནས་པ། །དེ་དག་ཟབ་མོ་
དམིགས་མེད་པའི། །རྒྱུན་གྱི་དོན་ལ་རྣམ་པར་བསྐྱོམ། །ཞེས་བསྟན་ཏོ། །འཕགས་པ་ཏིང་

@341B དེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀྱང་། གང་དེ་ཆོས་ལ་བདག་མེད་སོ་སོར་རྟོག་ །སོ་སོར་དེར་བརྟགས་གལ་ཏེ་བསྐྱེམ་པ་ནི། །དེ་ཉིད་མྱ་ངན་འདས་ཐོབ་འབྲས་བུའི་རྒྱ། །རྒྱ་གཞན་གང་
ཡིན་དེ་ནི་ཞིར་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་བཀའ་སྩལ་པ། རྒྱེ་བ་པོ་

ཡིས་ལྷག་མཐོང་དང་། །ཞི་གནས་གོམས་པར་བྱས་ནས་ནི། །གནས་ངན་ལེན་གྱི་འཆིང་བ་དང་། །མཚན་མའི་འཆིང་ལས་རྣམ་གྲོལ་འགྱུར། །ཞེའོ། །འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངེས་པར་
འབྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། བསམ་གཏན་གྱིས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་འཇིལ་ལོ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་བག

ལ་ཉལ་རབ་ཏུ་སྤོང་ངོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བས་ན་སྤྱི་བ་པ་མཐའ་དག་སྤོང་བར་འདོད་པས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བསྐྱེམ་པར་བྱའོ། །ཞི་གནས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་མར་མེ་རླུང་མེད་པ་
ན་གསལ་བ་བཞིན་དུ་དམིགས་པ་ལ་སེམས་མི་གཡོ་བར་འགྱུར་རོ། །ལྷག་མཐོང་གིས་ནི་སྤྲུལ་པར་ཉི་མ་

ཤར་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་རྟོགས་པས་ཡང་དག་པའི་སྤྱང་བ་འབྱུང་སྟེ་སྤྱི་བ་པ་མཐའ་དག་སྤོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞི་གནས་ཙམ་འབའ་ཞིག་གོམས་པར་བྱས་
པས་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་བ་པ་མི་སྤོང་གི། དེ་ཞིག་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་གཞོན་པ་ཙམ་དུ་

ཟད་དེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲུང་བ་བྱུང་བ་མེད་པར་བག་ལ་ཉལ་ལེགས་པར་ཆོམས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། བག་ལ་ཉལ་ལེགས་པར་ཆོམས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངེས་
པར་འགྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ལས། བསམ་གཏན་གྱིས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་རྣམ་པར་གཞོན་ཏོ།།

ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་བག་ལ་ཉལ་ལེགས་པར་འཛོམས་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །འཕགས་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀྱང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་མོད་གྱི། དེ་ནི་བདག་
ཏུ་འདུ་ཤེས་འཇིགས་མི་བྱེད། དེ་ནི་ཉོན་མོངས་ཞི་ཞིང་རབ་འབྱུགས་ཏེ། །ལྷག་སྟོན་

འདི་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲོམ་པ་བཞིན། །གལ་ཏེ་ཆོས་ལ་བདག་མེད་སོ་སོར་རྟོགས། །སོ་སོར་དེ་བརྟགས་གལ་ཏེ་བསྒྲོམ་པ་ནི། །དེ་ཉིད་མྱ་ངན་འདས་ཐོབ་འབྲས་བུའི་རྒྱ། །རྒྱ་གཞན་གང་
ཡིན་གྱིས་ནི་ཞིར་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྟོད་ལས་ཀྱང་།

@342A ༄༄༅། །གང་དག་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྟོད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་མ་ཐོས། འཕགས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་མ་ཐོས་པར་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་འཛིན་པ་ནི་ང་
རྒྱལ་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་ལྷུང་ཞིང་སྐྱེ་བ་དང་། སྐ་བ་དང་། ན་བ་དང་། འཆི་བ་དང་།

སྤྱི་འདུག་པ་དང་། སྤྱི་སྤྱུག་པ་དང་། སྤྱི་བསྐྱེད་པ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། འབྲུག་པ་ལས་ཡོངས་སུ་མི་གོལ། འགྲོ་བ་དྲུག་གི་འཁོར་བ་ལས་ཡོངས་སུ་མི་གོལ། སྤྱི་བསྐྱེད་གི་
ཡུང་པོ་ལས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་མི་གོལ་ཏེ་དེ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་

འདི་སྐད་ཅེས། གཞན་ལས་རྒྱུ་སྤྱི་མཐུན་པས་ཐོས་པ་ནི་ཁྱེད་ཀྱི་ལས་གོལ་བར་འགྱུར་རེ་ཞེས་བཀའ་སྤྱི་ལ་པ་དེ་ལྟ་ན་སྤྱི་བ་པ་མཐའ་དག་སྤྱངས་ནས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་
འདོད་པས་ཞི་གནས་ལ་གནས་ཤིང་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པས་བྱའོ། །དེ་སྐད་དུ་འཕགས་པ་དགོན་

མཆོག་བརྩེགས་པ་ལས་ཀྱང་བཀའ་སྤྱི་ལ་ཏེ། རྩལ་བྱིས་ལ་ནི་གནས་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་སྟེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་ནས་ཀྱང་ཤེས་རབ་སྐྱེད་པར་བྱེད། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་
པར་དག་པ་ཐོབ། ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་དག་པས་རྩལ་བྱིས་ལ་ཕྱན་སྤྱི་མཆོག་ས། ཞེས་བཀའ་སྤྱི་ལ་

ཏོ། །འཕགས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་བསྐྱེད་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་རིགས་གི་བྱ་ཤེས་རབ་ལ་ཉི་བར་མི་གནས་ན། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་དང་། ༥ ཐེག་
པ་ཆེན་པོ་ལ་རྩི་ལྟར་ཡང་འབྱུང་བར་མི་སྤྱོད། རིགས་གི་བྱ་རྣམ་གྲངས་འདི་ལྟར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་འབྱུང་བ་ཅི་ཡང་རུང་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་པར་མ་གཡངས་པའི་སེམས་ཀྱིས་དོན་དང་ཆོས་ལ་ཡང་དག་པར་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བར་རིག་པར་
བྱའོ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏེ། ཞི་གནས་དང་བུལ་བའི་ལྷག་མཐོང་འབའ་ཞིག་གིས་ནི་

རྣལ་འབྱོར་པའི་སེམས་ཡུལ་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་གཡང་བར་འགྱུར་གྱི་རྒྱུ་གི་ནང་ན་འདུག་པའི་མར་མེ་བཞིན་དུ་བརྟན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་
མི་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་གཉི་ག་འདྲ་བར་བརྟན་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་ཡོངས་སུ་

@342B བྱུངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་མ་མཐོང་སྟེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་རབ་རྒྱུང་བའི་
ཕྱིར་རོ། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མཐོང་མོད་ཀྱི་མ་གསལ་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཤས་ཆེ་

བའི་ཕྱིར་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ནི་ཐམས་ཅད་གཟིགས་ཏེ། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏེ། ཞི་གནས་ཀྱི་
སྟོབས་ཀྱིས་ནི་མར་མེ་རྒྱུང་མེད་པར་བཞག་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྒྱུང་རྣམས་

གྱིས་སེམས་གཡོས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ལྷག་མཐོང་གིས་ནི་ལྷ་བ་ངན་པའི་བྱ་བ་མཐའ་དག་སྤངས་པས་གཞན་དག་གིས་མི་ཕྱེད་དེ། ཟླ་བ་སྟོན་མའི་མདོ་ལས་ཇི་སྐད་དུ། ཞི་གནས་སྟོབས་

གྱིས་གཡོ་བ་མེད་པར་འགྱུར། །ལྷག་མཐོང་སྟོབས་གྱིས་རི་དང་འབྲ་བར་

འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བས་ན་རྣལ་འབྱོར་པས་ཉོན་མོངས་པའི་རིགས་ཐམས་ཅད་ཤེས་ཤིང་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་འདོད་པས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ལ་བརྩོན་པར་བྱ་སྟེ།

དེ་སྐད་བདེན་པ་གཉིས་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་ཏེ། འཇམ་དཔལ་ཇི་ལྷར་ཉོན་

མོངས་པ་རྣམས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་འགྱུར། ཇི་ལྷར་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཡིན། འཇམ་དཔལ་གྱིས་སྒྲིས་པ། ལྷའི་བྱ་གང་གི་ཆོ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྤང་བ་མེད་པའི་ཡེ་

ཤེས་གྱི་དོན་དམ་པར་ཤིན་ཏུ་སྟོང་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་མཚན་མ་མེད་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་དངོས་པོ་མེད་པ་

དང་། ཤིན་ཏུ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པ་དེའི་ཆོ། ལྷའི་བྱ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་རབ་ཏུ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷའི་བྱ་འདི་ལྷ་སྟེ། དཔེར་ན་གང་སྐུལ་གདུག་པའི་རིགས་འདོན་པ་དེས། སྐུལ་

གདུག་པ་དེའི་དུག་ཞི་བར་འགྱུར་རོ། །ལྷའི་བྱ་དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་གྱི་རིགས་རབ་ཏུ།

ཤེས་པ་དེའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་རབ་ཏུ་ཞི་བར་འགྱུར་རོ། །ལྷའི་བྱས་སྒྲུས་པ། འཇམ་དཔལ་ཉོན་མོངས་པར་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་གང་། འཇམ་དཔལ་གྱིས་སྒྲུས་པ། ལྷའི་བྱ་དོན་དམ་
པར་ཤིན་ཏུ་མ་སྦྱིས་པ་དང་། མ་བྱུང་བ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། མཚན་ཉིད་མེད་

@343A ༄། །པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཀུན་དུ་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐྱ་ཆེར་འབྱུང་རོ། །དེ་བས་ན་ཤེས་བྱའི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་མ་
མྱོངས་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཉིད་ཀྱི་མཐའ་རྟོགས་པས་སྦྱིབ་པ་མཐའ་དག་ཟིལ་

གྱིས་གཞོན་པར་བྱེད་པ་དང་། སྟོང་བ་ནི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ལ་བརྟེན་པས་ཡིན་གྱི། གཞན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་པར་ངེས་སོ། །དེ་བས་ན་གཉི་ག་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་འབད་པར་
བྱའོ། །དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་

ཏེ། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའོ། །དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ནི་སྟིང་རྗེས་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་མངོན་པར་གདོན་པར་དམ་བཅས་ནས། འགྲོ་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ལྷ་གྱུར་ཅིག་སྟེ་མ་དུ་སྒྲ་ན་
མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པའི་རྣམ་པའི་སེམས་དང་པོ་སྦྱི་བའོ། །དེ་ཡང་

བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྩལ་བྱིས་ཀྱི་ལུ་ལས་བསྟན་པའི་ཆོག་བཞིན་དུ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྒོམ་པ་ལ་གནས་པ། མཁས་པ་པ་རོལ་པོ་ལས་མཐོན་པར་བྱའོ། །མཐུན་པ་མེད་ན་
སངས་རྒྱས་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་མཛོན་དུ་བྱས་ལ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་

རྒྱལ་པོ་ནམ་མཁའ་ཞེས་བྱ་བར་བྱུར་པ་ན། བྱང་རྒྱལ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་དོན་དམ་པའི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་འབད་པར་བྱའོ། །དོན་དམ་པའི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་
སེམས་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་སྒྲོས་པའི་མཐའ་དང་བུལ་བ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ། དོན་དམ་པའི་སྒྲོན་

ཡུལ་བ། གྲི་མ་མེད་པ། མི་གཡོ་བ། རྒྱང་མེད་པའི་མར་མའི་རྒྱན་ལྟར་མི་གཡོ་བའོ། །རྣམ་པར་སྤང་མཛད་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་རྒྱལ་པའི་ཏུ་མུ་ལས་ཀྱང་། བྱང་རྒྱལ་ནམ་མཁའི་
མཚན་ཉིད་དེ། རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་སྤང་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་གསུངས་པ། གསང་བའི་

བདག་པོ་ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བའི་ཆོས་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་དམིགས་སུ་མེད་དོ། །དེས་ན་སྒྲིན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་སྐད་དུ་སྒྲིབ་བསྐྱོན་མའི་
ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་ཀྱང་བཙོམ་ལྟན་འདས་གྱིས་བྱང་རྒྱལ་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་བསྟན་པ། ཤིན་ཏུ་ཕྱ་

@343B བའི་ཚོས་ཀྱང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཤིན་ཏུ་སྤྲ་ཞེས་བྱ་བའང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ནི་ཚོས་ཀྱི་སྒྱུ་ཡིན་ནོ། །དེ་འབྲུག་པ་ནི་རྟག་ཏུ་གྲུས་པར་ཡུན་རིང་
དུ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་འགྱུར་ཏེ། འཕགས་པ་

དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་པ་ལས་ཇི་སྐད་དུ། བྱམས་པ་ཡང་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་འམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་འམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བའི་ཚོས་དང་འཇིག་རྟེན་
པའི་བདེ་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་

གི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ངེས་པར་ཞི་གནས་དང་
ལྷག་མཐོང་བསྟེན་པར་བྱ་སྟེ། འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ལས།

བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཇི་སྐད་དུ། ངས་ཉན་ཐོས་རྣམས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྣམ་པ་དུ་མ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་
ཐམས་ཅད་ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་གིས་བསྐྱས་པར་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་པ་བསོད་ནམས་ཆེ་བར་འཕགས་པ་དཔས་བྱིན་གྱིས་ཁྱེས་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་གང་། །དེ་ལ་གལ་ཏེ་གཟུགས་མཆིས་ན། །ནམ་མཁའི་
ཁམས་ནི་ཀུན་གང་སྟེ། །དེ་ནི་དེ་བས་ལྷག་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྟོང་པོ་

བཀོད་པ་ལས་ཀྱང་བསྐྱགས་ཏེ། རིགས་ཀྱི་བྱ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་བོན་ལྟ་བུའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་སྐྱབ་པ་མི་ལྡན་ཡང་འཁོར་
བའི་ནང་ན་འབྲས་བུ་ཆེ་བར་བྱམས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལས་བཀའ་སྩལ་ཏེ། རིགས་

ཀྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་དོ་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་ཆག་ཀྱང་གསེར་གྱི་རྒྱན་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཏོ། །དོ་རྩེ་རིན་པོ་ཆེའི་མིང་ཡང་མི་འདོར་ཞིང་དབུལ་བ་ཐམས་ཅད་
བརྒྱུག་གོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཉིད་དོ་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་

@344A ༄༄༅། །སྐྱབ་པ་དང་མི་ལྡན་ཡང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཏོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མིང་ཡང་མི་འདོར་ཞིང་འཁོར་བའི་དབུལ་བ་
ཡང་རྒྱུག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ། །འཕགས་པ་རྒྱལ་པོ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།

རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཁྱིད་བྱ་བ་མང་བ་བྱེད་པ་མང་སྟེ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་དུ་སྦྱིན་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་སྦྱིན་པའི་
བར་ལ་སློབ་མི་བཅོད་ན། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ལ་འདུན་པ་དང་། སློན་པ་

དང་། དད་པ་དང་། རོན་དུ་གཉེར་བ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ། འགོ་ཡང་རུང་། འགྲང་ཡང་རུང་། འདུག་ཀྱང་རུང་། ཉལ་ཡང་རུང་། སད་ཀྱང་རུང་། ཟ་ཡང་རུང་། འཐུང་ཡང་རུང་། ཏྲག་དུ་རྒྱུན་མི་
འཆད་པར་དྲན་པར་གྱིས་ཤིག །ཡིད་ལ་གྱིས་ཤིག །སྒྲོམས་ཤིག །སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་

རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་། མེ་མེའི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་དང་། བདག་གིས་འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དག་བའི་རྩ་བ་ཅི་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པ་ལ་
རྗེས་སུ་ཡིད་རང་བ་གྱིས་ཤིག་ཅེས་འབྱུང་ངོ། །དེ་བས་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དེ་ཐོབ་པར་

འདོད་པ་དེས་བྱང་རྒྱལ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཐོག་མར་རེ་ཞིག་རྣལ་འབྱོར་པ་གང་ཞིག་གིས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་འབྱུང་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་
ཚོགས་ལ་རྗེ་བཙུན་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཞི་གནས་ཀྱི་ཚོགས་གང་ཞིན། མཐུན་པའི་ཡུལ་ལ་གནས་

པ་དང་། འདོད་པ་རྒྱུ་བ་དང་། ཆོག་ཤེས་པ་དང་། བྱ་བ་མང་པོ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་དང་། རྩལ་བྱིམས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་
པའོ། །དེ་ལ་ཡོན་ཏན་ལྔ་དང་ལྔ་ན་པ་ནི་མཐུན་པའི་ཡུལ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་གོས་དང་བླ་ལ་སོགས་

པ་ཆགས་མེད་པར་རྟེན་པའི་ཕྱིར་རྟེན་སྤྲ་བ་དང་། སྤྱོད་པའི་སྤྱན་པ་དང་། དབྱ་ལ་སོགས་པ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་གནས་བཟང་བ་དང་། རྟ་མེད་པའི་ས་ཡིན་པས་ས་བཟང་བ་དང་། གྲོགས་
རྩལ་བྱིམས་དང་ལྔ་ན་པ་མཚུངས་པ་ཡིན་པས་གྲོགས་བཟང་བ་དང་ཉིན་མོ་སྤྱོད་པོ་མང་པོ་དག

@344B གིས་མ་གང་པའི་ཕྱིར་དང་། མཚན་མོ་སྤྱ་རྒྱུ་བའི་ཕྱིར་ལགས་པར་ལྔ་ན་པའོ། །འདོད་པ་རྒྱུ་བ་གང་ཞིན་ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་བཟང་པོ་འམ་མང་པོ་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པ་མེད་
པའོ། །ཆོག་ཤེས་པ་གང་ཞིན་ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་ངན་ངོན་ཅམ་རྟེན་པས་རྟོག་ཏུ་ཆོས་ཤེས་པ་གང་ཡིན་

པའོ། །བྱ་བ་མང་པོ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་གང་ཞིན་ཉོ་ཆོར་ལ་སོགས་པ་བྱ་བ་ངན་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་དང་། བྱིམ་པ་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དག་དང་། ཉ་ཅང་སྟོས་འདྲིན་བྱེད་པ་ཡོངས་སུ་
སྤངས་པ་དང་། སྤན་བྱེད་པ་དང་། སྐར་མ་བརྩི་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །རྩལ་བྱིམས་

རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྒྲོམ་པ་གཉིས་ལ་ཡང་རང་བཞིན་དང་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པའི་བསྐྱབ་གཞི་མི་འབྲལ་བ་དང་བག་མེད་པར་རལ་ན་ཡང་སྐྱེན་པ་སྐྱེན་པར་
འགྱུར་པས་ཆོས་བཞིན་བྱེད་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ལ་ཕམ་པ་བཅོས་སུ་མི་རུང་བར་

གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཡང་འགྱུར་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། བྱིས་མི་བྱ་བའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་ཡིན། སེམས་གང་གིས་ལས་བྱེད་པའི་སེམས་དེ་ལ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སོ་སོར་བརྟག་
པའི་ཕྱིར་རམ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བསྒྲོམ་པ་གོམས་པར་བྱས་ན་དེ་ཉིད་

རྩལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ནི་འཕགས་པ་མ་སྐྱེས་དགའི་འགྱུར་པ་བསལ་བ་ལས་ཁོང་དུ་རྒྱད་པར་བྱའོ། །དེ་བས་ན་དེས་འགྱུར་པ་མེད་པར་བྱས་ལ་
བསྒྲོམ་པ་ལ་བརྩོན་བར་བྱའོ། །འདོད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཆོ་འདི་དང་ཆོ་བྱི་མ་ལ་ཉེས་

དམིགས་རྣམ་པ་མང་པོར་འབྱུང་བར་ཡིད་ལ་བྱས་ལ་དེ་དག་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤང་བར་བྱའོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་འཁོར་བ་པའི་དངོས་པོ་སྤྱག་པའམ་མི་སྤྱག་པ་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་དག་
ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་པར་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་པ་སྟེ་གདོན་མི་བྱ་བར་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དང་། བདག་

རིང་པོ་མི་ཐོགས་པར་བྱལ་བར་འགྱུར་ན། བདག་དེ་ལ་ཅི་ཞིག་ལྷག་པར་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པས་འགྱུར་སྟམ་དུ་བསྐྱོམས་པས་ནམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའོ། །ལྷག་མཐོང་གི་
ཆོགས་གང་ཞེ་ན། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། མང་དུ་ཐོས་པ་ཡོངས་སུ་བཙལ་བ་

@345A ལྷ། །དང་ཚུལ་བཞིན་སེམས་པའོ། །དེ་ལ་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་གང་ཞེ་ན། མང་དུ་ཐོས་པ་དང་། ཆོག་གསལ་བ་དང་། སྤྱིང་ཇི་དང་ལྡན་པ་དང་། སྐྱོ་བ་བཟོད་པའོ། །དེ་
ལ་མང་དུ་ཐོས་པ་ཡོངས་སུ་བཙལ་བ་གང་ཞེ་ན། གང་སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུང་

རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོའི་ངེས་པའི་དོན་དང་དྲང་པའི་དོན་ལ་གྲུས་པར་བྱ་ལ་ཤིན་དུ་མཉན་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་པ་ལས། འཕགས་པའི་གཏམ་
འདོད་པ་བཞིན་མ་ཐོས་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་གོགས་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །དེ་གཉིས་ལས་

ལྷག་མཐོང་གི་ཐོས་པ་དང་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྟ་བ་ནམ་པར་དག་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འཕགས་པ་སྤྱིང་མེད་ཀྱི་བྱས་ཞུས་པ་ལས་ཀྱང་། ཐོས་པ་དང་ལྡན་
པ་ནི་ཤེས་རབ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རབ་དུ་ཞི་བར་

འགྱུར་རོཞེས་བཀའ་སྒྲུལ་ཏོ། །ཚུལ་བཞིན་སེམས་པ་གང་ཞེན། གང་ངེས་པའི་དོན་དང་དྲང་བའི་དོན་གྱི་མདོ་ལ་སོགས་པ་ལེགས་པར་གཏན་ལ་འབབས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་
དཔའ་ཐེ་ཚོམ་མེད་པ་ན་བསྐྱེམ་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཐེ་ཚོམ་

གྱི་འཕྲང་མོ་ཉུག་པའི་ཐག་ཐག་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི། ལམ་ཁ་བྲག་གི་མདོར་ཕྱིན་པའི་མི་ལྟར་གང་དུ་ཡང་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །རྣལ་འབྱོར་པས་ནི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཉ་དང་ཤ་ལ་
སོགས་པ་སྤངས་ཤིང་མི་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཟས་ཚོད་ཟིན་པར་བཟའ་བར་བྱའོ། །

དེ་ལ་རྣལ་འབྱོར་པས་བསྐྱེམ་པའི་དུས་ན་ཐོག་མར་བྱ་བ་ཅི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་བྱས་ལ། བཤད་ཆེན་གཅི་བྱས་ན་དགའི་ཆོར་མ་མེད་པར་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ས་སྤྱོགས་སུ། བདག་གིས་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སྤྲིང་པོ་ལ་དགོད་པར་བྱའོ་སྟུམ་དུ་བསམ་ཞིང་འགོ་བ་

མཐའ་དག་མདོན་པར་གདོན་པའི་བསམ་པ་ཅན་གྱིས་སྤྲིང་རྗེ་ཆེན་ལྟོན་དུ་བྱས་ལ་སྤྱོགས་བཅུ་ན་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡན་ལག་ལྔས་ཕྱག་བྱས་
ནས། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྐྱུ་གཟུགས་རི་མོ་ལ་སོགས་པ་མདུན་དུ་

@345B གཞག་གམ་གཞན་དུ་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་དག་ལ་ཅི་རྒྱས་གྲིས་མཆོད་པ་དང་བསྟོད་པ་བྱས་ལ། རང་གི་སྒྲིག་པ་བཤགས་ནས་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་གི་དོན་བསོད་ནམས་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་
བར་བྱས་ལ། སྟན་ཤིན་དུ་འཇམ་པོ་བདེ་བ་ལ་རྗེ་བཙུན་རྣམ་པར་སྦྱང་མཛད་གྱི་སྦྱིལ་མོ་ཁྱད་ལྟ་

བྱམས། སྦྱིལ་མོ་ཁྱད་ཕྱིད་དུ་ཡང་རུང་། ཡང་ན་སྟོད་ལམ་རི་ལྟར་གནས་ཀྱང་རུང་སྟེ། མིག་ཉ་ཅང་ཡང་མི་བྱམ། ཉ་ཅང་ཡང་མི་དབྱེ་བར་སྦྱུའི་རྩེ་མོར་གཏད་ཅིང་ལུས་ཉ་ཅང་ཡང་མི་སྦྱ། ཉ་
ཅང་ཡང་མི་དབྱེ་བར་དྲང་པོར་བསྐང་ལ་དྲན་པ་ནང་དུ་བཞག་སྟེ་འདུག་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་ཕྱག་པ་

མཉམ་པར་གཞག་པ་ལ་མགོ་མི་མཐོ་མི་དམའ་ཞིང་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་མ་ཡོ་བར་བཞག་སྟེ་སྦྱ་ནས་སྟེ་བར་དྲང་པོར་གཞག་གོ། །སོ་དང་མཚུ་ཡང་ཐ་མལ་པར་གཞག་གོ། །ལྗེ་ཡང་སེའི་
དྲང་དུ་གཞག་གོ། །དབུགས་ཕྱི་ནང་དུ་རྒྱ་བ་ཡང་སྦྱ་ཅན་དང་རམ་པ་ཅན་དང་། དབུགས་གོད་པ་ཅན་དུ་

མི་གཏོང་གི་ཅི་ནས་ཀྱང་མི་ཆོར་བར་དལ་བྱ་དལ་བྱས་སྟུན་གྲིས་གྲུབ་པའི་རྩྱལ་གྲིས་དབུགས་ནང་དུ་རྩྱབ་པ་དང་། ཕྱིར་འབྱུང་བ་དེ་ལྟར་བྱའོ། །དེ་ཐོག་མར་རེ་ཞིག་ཞི་གནས་བསྐྱབ་པར་བྱ་
སྟེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ཞི་ནས་ནང་དུ་དམིགས་པས་རྒྱན་དུ་

རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་ལ། དགའ་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཉིད་ལ་གནས་པ་ནི་ཞི་གནས་ཞེས་བྱའོ། །ཞི་གནས་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཆོ། དེ་ཁོ་ན་ལ་རྣམ་པར་སྤྱོད་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྷག་མཐོང་ཡིན་ཏེ་འཕགས་པ་དགོན་མཆོག་སྤྱིན་ལས་ཇི་སྐད་དུ། ཞི་

གནས་ནི་སེམས་ཚུལ་གཅིག་པ་ཉིད་དོ། །ལྷག་མཐོང་ནི་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་གོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བས་ན་བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པའི་
དངོས་པོ་བཞི་བསྟན་ཏེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྟན་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་

པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྟན་དང་། དངོས་པོའི་མཐའ་དང་། དགོས་པ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའོ། །དེ་ལ་ཞི་གནས་ཀྱི་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་གང་ཡིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སྐུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་མོས་པ་སྟེ། དེ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྟན་

@346A ལྟོ། །ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་ཡང་དག་པའི་དོན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པས་ན། དེ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་ཐོས་པ་དང་། ཇི་ལྟར་བེན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་
བརྟན་ལ་མོས་ཏེ་དམིགས་པས་ན་གཟུགས་བརྟན་ཞེས་བྱའོ། །རྣལ་འབྱོར་བ་དེ་

ཁོ་ནའི་དོན་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གང་གི་ཆོ་ལྷག་མཐོང་གིས་གཟུགས་བརྟན་དེ་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པ་དེའི་ཆོ་ལྷག་མཐོང་གི་མཚན་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་ལ་རྟོགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་ཁོ་ན་ཡོད་པས་
ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྟན་ཞེས་བྱའོ། །རྣལ་འབྱོར་པ་གཟུགས་བརྟན་

དེ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་རྟོག་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་དེ། བདག་གི་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་མེ་ལོང་གི་ནང་དུ་བྱུང་བ་ལ་བརྟགས་ན་བདག་གི་བཞིན་ལ་
མི་སྤྱག་པ་ལ་སོགས་པ་མངོན་པ་བཞིན་ནོ། །གང་གི་ཆོ་དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་

རྟོགས་པར་བྱུང་པ་དེའི་ཆོ། དངོས་པོའི་མཐའ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པས་ས་དང་པོ་ལ་དངོས་པོའི་མཐའ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ནི་སྤྲན་བཅུད་གྱིས་ལེན་པ་ཟ་བ་བཞིན་དུ། བསྐྱོམ་པའི་ལམ་
གྱིས་ས་ལྷག་མ་རྣམས་སུ་རིམ་གྱིས་ཤིན་དུ་རབ་དུ་རྣམ་པར་དག་པས་སྐད་ཅིག་པས་གནས་

བྱུང་ནས་གང་གི་ཆོ་སྐྱིབ་པ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པའི་མཚན་ཉིད་དགོས་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱུང་པ་དེའི་ཆོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་དགོས་པ་ཡོངས་སུ་བྱུང་པ་ལ་དམིགས་པ་
ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུ་འདིས་ཅི་བསྟན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གོམས་པར་

བྱས་པས་དངོས་པོའི་མཐའ་ཉོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེས་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་སྒོང་བའི་མཚན་ཉིད་དགོས་པ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་འཐོབ་པོ། །དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཡིན་ཏེ་དེ་བས་ན་སངས་རྒྱས་
ཉིད་ཐོབ་པར་འདོད་པས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བསྟོམ་པར་བྱའོ། །གང་དེ་ཉིད་ལ་མི་

སྟོམ་པ་དེ་ནི་དངོས་པོའི་མཐའ་ཡང་མི་ཉོགས། དགོས་པ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཡང་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ནལ་འབྱེར་པས་ཐོག་མར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་
གཟུགས་ཇི་ལྟར་མཐོང་བ་དང་། ཇི་ལྟར་ཐོས་པ་ལས་སེམས་བཞག་ནས་ཞི་གནས་བསྐྱབ་པར་

@346B བྱ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་གཟུགས་དེ་ཡང་གསེར་བཙོམ་བཞིན་དུ་སེར་ལ་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོས་བརྒྱན་པ་འཁོར་གྱི་ནང་ན་བཞུགས་ཤིང་ཐབས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་
ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་རྒྱན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས། དེའི་ཡོན་ཏན་ལ་འདོད་པ་བསྐྱེད་ཅིང་། བྱིང་བ་དང་།

ཤོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཞི་བར་བྱས་ལ། ཇི་སྟེན་དེ་མདུན་དུ་བཞུགས་པ་བཞིན་དུ་གསལ་བར་མཐོང་བར་གྱུར་པ་དེ་སྟེན་དུ་བསམ་གཏན་བྱའོ། །འཕགས་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས།
གསེར་གྱི་ཁ་དོག་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་ལུས་ཀྱིས། །འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ་ཀུན་དུ་མཛེས་པ་སྟེ། །དམིགས་

པ་དེ་ལ་གང་གིས་སེམས་འཛོག་པ། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་མཉམ་གཞག་ཅིས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྐྱོམ་པར་བྱ་སྟེ། ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
སྐྱུའི་གཟུགས་བརྒྱན་འདི་གང་ནས་ཀྱང་མ་གཤེགས་གང་དུ་ཡང་མི་བཞུད་བཞུགས་པ་བཞིན་དུ་

ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་ལ། བདག་དང་བདག་གི་དང་བྲལ་བ་དེ་བཞིན་དུ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་ཞིང་འོང་བ་དང་འགོ་བ་དང་བྲལ་བ་གཟུགས་བརྒྱན་ལྟ་བུ་སྟེ། ཡོད་པ་ལ་
སོགས་པའི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བའོ་ཞེས་དཔྱད་ནས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་ཅིང་བརྗོད་པ་མེད་པ་དང་

གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཡིད་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་བསྐྱོམ་ཞིང་ཇི་སྟིད་འདོད་པར་འདུག་པར་བྱའོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་འདི་ནི་ད་ལྟར་གྱི་སངས་རྒྱས་མངོན་དུ་བཞུགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་
བསྐྱུན་ཏེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་འདིའི་ཕན་ཡོན་ནི་ཞིབ་ཏུ་མདོ་དེ་ཉིད་ལས་རིག་པར་བྱའོ། །ཡང་ན་འདི་

ལྟར་དཔྱད་པར་བྱ་སྟེ། ཅི་དམིགས་པ་ལེགས་པར་འཛིན་ཏམ། འོན་ཏེ་བྱིང་དམ། འོན་ཏེ་ཕྱིའི་ཡུལ་ལ་སེམས་གཡངས་སམ་སྒྲམ་དུ་དཔྱད་པར་བྱའོ། །རྒྱགས་པ་དང་གཉིད་ཀྱིས་ཞོན་པར་
གྱུར་ན། མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་དངོས་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱུ་གཟུགས་ཅི་འདྲ་བ་ཡིད་

ལ་བྱའོ། །ཡང་ན་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་སམ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡིད་ལ་བྱས་ལ་བྱིང་བ་དང་། ལྷགས་པ་བསལ་བར་བྱའོ། །སྡོན་སྡོང་བའི་ཡུལ་ལ་སེམས་སྟོད་པ་ལམ། སྟོད་དུ་
དོགས་པ་ལམ། ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་སེམས་གཏད་དུ་མི་བརྟུབ་པ་འདྲ་ན་འདྲ་བྱེད་

@347A ༄། །ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། རང་གི་མི་གཙང་བ་སྣ་ཆོགས་དང་། ཕྱིའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཡང་སྦྱར་དུ་འབྲེལ་བ་དང་། ཡིད་བརྟན་དུ་
མི་རུང་བ་དང་། གཏན་དུ་མི་འགྲོགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱས་ལ་སྟོད་པ་ཞི་བར་

བྱའོ། །གང་གི་ཆོ་བྱིང་བ་དང་སྟོད་པ་མེད་པར་འབྱུང་ཏེ། དམིགས་པ་ལ་སེམས་རྣལ་དུ་འརྱུག་པ་དེའི་ཆོ། ཅོལ་བ་སྟོད་ལ་བཏང་སྟེམས་སུ་བྱའོ། །མདོར་ན་དུན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱི་ཐག་
པས་ཡིད་གྱི་སྤྲང་པོ་ཆེ་དམིགས་པའི་སྡོང་པོ་ལ་གདགས་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་

རྣལ་འབྱོར་པས་ཞི་གནས་ལ་གནས་ནས་ཤེས་རབ་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་བཙལ་བར་བྱའི། ཞི་གནས་འབའ་ཞིག་གིས་ནི་ཆོག་པར་མི་བྱའོ་སྟུམ་དུ་བསམ་མོ། །དེ་ཁོ་ན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིན། དོན་དམ་པར་
དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་། གང་ཟག་དང་ཕྱང་པོ་ལྔ་དང་། ཆོས་

སྤྱ་བཏགས་པ་མཐའ་དག་སྟོང་པ་ཁོ་ན་སྟེ། དེ་ཡང་གང་གིས་རྟོགས་ན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་པར་འགྱུར་གྱི་གཞན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངས་པར་འགྲེལ་པ་ལས།
བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་

པར་གང་གིས་འཛིན་ལགས། སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷག་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་ལོལ་ཏུ་ཕྱིན་པས་འཛིན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་རྟོ། །དེ་བས་ན་ཞི་གནས་ལ་གནས་ཏེ་ཤེས་རབ་བསྐྱོམ་པར་
བྱའོ། །དེ་ལ་རྣལ་འབྱོར་པས་འདི་ལྟར་རྣམ་པར་དཔྱད་པར་བྱ་སྟེ། གང་ཟག་ནི་ཕུང་པོ་

དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལས་གྲུད་ན་མི་དམིགས་སོ། །གང་ཟག་ནི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་མི་རྟག་པ་དང་དུ་མའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དང་། གང་ཟག་ནི་རྟག་པ་དང་། གཅིག་པོའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་གཞན་དག་གིས་

བརྟག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་དམ་གཞན་ཉིད་དུ་མི་རུང་བའི་གང་ཟག་གི་དངོས་པོ་ཡོད་པར་མི་རུང་སྟེ། དངོས་པོ་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ང་དང་
ངའི་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་འབྲུལ་པ་ཁོ་ན་འོ་ཞེས་དཔྱད་པར་བྱའོ། །ཚོས་ལ་བདག་མེད་

@347B པ་ཡང་འདི་ལྟར་བསྐོམ་པར་བྱ་སྟེ། ཚེས་ཞེས་པ་ནི་མདོར་བསྟུན་ཕྱང་པོ་ལྔ་དང་སྟེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་དང་ཁམས་བཙེ་བརྒྱད་དོ། །དེ་ལ་ཕྱང་པོ་དང་སྟེ་མཆེད་དང་ཁམས་གཟུགས་
ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་དོན་དམ་པར་ན་སེམས་གྱི་རྣམ་པ་ལས་གྲུད་ན་མེད་དེ། དེ་དག་རྩལ་ཕྱ་

རབ་ཏུ་བཞེག་ལ། རྩལ་ཕྱ་རབ་རྣམས་ཀྱང་ཆ་ཤས་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་སོ་སོར་བརྟགས་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ངེས་པར་གཟུང་དུ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཞུགས་པ་ལས་ཀྱང་
བཀའ་སྒྲུལ་ཏེ། རྩལ་ནི་རྩལ་དུ་རྣམ་གཞིག་ཅིང་། །གཟུགས་ལ་རྣམ་པར་མ་རྟོག་

ཅིག། སེམས་ཙམ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི། །ལྟ་བ་ངན་པ་མི་རྟོགས་སོ། །ཞེས་འབྱུང་ངོ། །དེ་བས་ན་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་གཟུགས་ལ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་
དབང་གིས་སྤི་ལམ་ན་དམིགས་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྤྲང་བ་བཞིན་དུ་བྱིས་

པ་རྣམས་ལ་སེམས་ཉིད་གཟུགས་ལ་སོགས་པར་སྤྱི་རོལ་དུ་ཆད་པ་བཞིན་དུ་སྤྲང་གི་དོན་དམ་པར་ན་འདི་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་སེམས་གྱི་རྣམ་པ་ལས་གྲུད་ན་མེད་དོ་ཞེས་དཔྱད་པར་
བྱའོ། །ལང་ཀར་གཞུགས་པ་ལས་ཀྱང་། སྤྱི་རོལ་གཟུགས་ནི་ཡོད་མ་

ཡིན། །རང་གི་སེམས་ཉིད་སྤྱི་རྩལ་སྤྲང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་ཀྱང་། སེམས་ཙམ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་སུ། །སྤྱི་རྩལ་དོན་ལ་མི་བརྟག་གོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་
དམིགས་ནས་ནི། །སེམས་ཙམ་ལས་ནི་བརླ་བར་བྱ། །སེམས་ཙམ་ལས་ནི་

བརླས་ནས་སུ། །སྤྲང་བ་མེད་ལ་བརླ་བར་བྱ། །སྤྲང་མེད་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ། །དེ་ཡིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། །སྤྱི་ཡུལ་དོན་དམ་པར་མེད་པ་དེ་བཞིན་
དུ། སེམས་ཀྱང་འདི་ལྟར་སྤྲང་དུ་མི་རུང་སྟེ། །ཇི་ལྟ་བུ་ཞེན། །ཡུལ་

རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ཡུལ་ཡང་ཤེས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཡང་ན་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་གཟུགས་ཡིན་པས་སེམས་ཀྱང་ཤེས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ན་ནི་ཡུལ་
རྣམ་པ་མང་པོ་སྣ་ཆོགས་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཀྱང་སྣ་ཆོགས་དུ་མར་འགྱུར་

@348A ༄། །རོ། །ཡང་ན་ནི་སེམས་ཀྱང་གཟུགས་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཡང་ན་ནི་གཟུགས་ཀྱང་སེམས་བཞིན་དུ་བརྟར་མི་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །རྣམ་པ་གཅིག་དུ་ན་ཡུལ་མེད་གྱི་
སེམས་ཉིད་ཡུལ་དུ་སྤྲང་ན་ནི་གཟུགས་དང་ཁ་དོག་གི་རྣམ་པ་ཇི་ལྟ་བུར་བསམས་

པ་དང་། ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡུལ་དེ་ཉིད་དུ་འབྱུང་ཞིང་སྒྲུང་བའི་རིགས་སོ། །ཡང་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་གཟུགས་དུལ་དུ་གཞིག་སྟེ། དུལ་ཕྱ་རབ་ཀྱང་ཆ་ཤས་ཀྱིས་བཞིག་ན་
མེད་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་སེམས་ཉིད་ཡུལ་

དུ་སྒྲུང་དུ་མི་རུང་སྟེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མཐའ་དག་མི་ལམ་དང་མཚུངས་སོ། །ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་གཟུགས་སུ་རྟོག་པའི་བག་ཆགས་སྒྲིན་པས་གཟུགས་
ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་སྒྲུང་ངོ་ཞེན་དེ་ཡང་མི་རུང་སྟེ། ཡུལ་གཟོད་མ་ནས་མེད་པས་དེའི་

བག་ཆགས་ཀྱང་ཡོད་པར་མི་རུང་ངོ། །འཕགས་པ་ས་བཅུ་པ་ལས། ཁམས་གསུམ་པ་ནི་སེམས་ཙམ་མོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་དང་། འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་ཀྱང་། ཕྱི་རོལ་དོན་
ནི་ཡོད་མིན་ཏེ། །རང་གི་སེམས་ནི་ཕྱི་རོལ་སྒྲུར། །ཞེས་འབྱུང་བ་ཡང་

སེམས་ཙམ་དུ་བཤད་པས། དངོས་པོ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། གདུལ་བྱ་ལ་ཕན་གདགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བརྟུན་པ་དེ་བཞིན་དུ།
སེམས་ཀྱང་དེ་ལས་གྲུད་ན་མེད་པས་བརྟུན་པ་ཉིད་དོ། །ཇི་ལྟར་ན་གཟུགས་ལ་

སོགས་པ་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲ་བ་ཡིན་པས། གཅིག་དང་དྲུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། སེམས་ཀྱང་དེ་ལས་གྲུད་ན་མེད་པའི་སྤྱིར་གཅིག་དང་དྲུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་ན། །དེ་ལྟ་བུས་
ན་སེམས་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དང་སྒྲུ་མ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཁོ་ན་ལོ། །

སེམས་ཁིལ་བདེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དང་། ལྷ་མ་ལ་སོགས་པའི་དོ་བཞིན་ལྷ་བྱ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་དབྱུང་པར་བྱའོ། །དེས་དེ་ལྷར་ཞེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་
ཡོན་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོ་བཞིན་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་ན། དོན་དམ་པར་

@348B ཆོས་ཐམས་ཅད་འདས་པའི་ཆོས་ཀྱང་དམིགས་སུ་མེད། མ་འོངས་པའི་ཆོས་ཀྱང་དམིགས་སུ་མེད། ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡང་དམིགས་སུ་མེད་དོ། །འཕགས་པ་དགོན་མཆོག་གྲིན་གྱི་
མདོ་ལས་ཀྱང་བཀའ་སྤྱུལ་ཏེ། དེ་ལྟར་སྐྱོན་ལ་མཁས་པ་དེས་སྒྲིས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་ཉིད་

བསྐྱེམ་པ་ལ་ནལ་འབྱེར་དུ་བྱེད་དོ། །དེས་སྟོང་པ་ཉིད་བསྐྱེམ་པ་མང་བས་གནས་གང་དང་གང་དུ་སེམས་འབྲེ་ཞིང་སེམས་མངོན་པར་དགའ་བའི་གནས་དེ་དང་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོངས་སུ་
བཅའ་ན་སྟོང་པར་རྟོགས་སོ། །སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་བརྟགས་ན་སྟོང་པར་

རྟོགས་སོ། །སེམས་གང་གིས་རྟོག་པ་དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ན་རྟུ་བཙལ་ན་སྟོང་པར་རྟོགས་སོ། །དེ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པས་མཚན་མ་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་འཇུག་ཅིས་འབྱུང་ངོ། །དེ་བས་ན་
ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་སྒྲིག་རྒྱུའི་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་དག་ལ་ཡང་དེ་དང་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཞིས་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། དངོས་པོ་སྐྱེ་བ་ཀུན་རྫོབ་
ཏུ། །དམ་པའི་དོན་དུ་རང་བཞིན་མེད། །ཅིས་གསུངས་སོ། །འཕགས་པ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ལས་ཀྱང་། ཤུག་འི་སྤྲུལ་པོས་རྟེན་ཅིང་

འབྲེལ་འབྱུང་ཆོས། །རང་བཞིན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་མཐོང་ནས་ནི། །ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སེམས་དང་རབ་ལྗན་པ། །གཡེན་ཅན་དཔུང་བཅས་མཐོང་བས་གཡོ་བ་མེད། །ཅིས་འབྱུང་བ་དང་།
དཀོན་མཆོག་ཏ་ལ་ལ་ལས་ཀྱང་། རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པའི་རང་གི་དངོས་མ་

སྐྱེས། །ཆོས་ཀྱི་ལུས་ནི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ། །མཆོག་ཉིད་རྟག་དུ་གནས་པ་ནམ་མཁའ་བཞིན། །བརྟན་ན་ཆོས་རྣམས་སྦྱོར་བ་འཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞིས་འབྱུང་བ་དང་། སངས་རྒྱས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ཡི་ཤེས་སྒྲུང་བའི་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་

གྱི་རང་བཞིན་ཐོབ་པ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་སྒོས་པར་མི་བྱེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས། རྒྱ་དང་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་རྒྱ་དང་རྒྱུ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་མ་སྒྱིས་པའོ་ཞེས་འབྱུང་བ་
དང་། འཕགས་པ་ཀླ་སྐྱབ་གྱི་ཞལ་སྒྲ་ནས་ཀྱང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་གང་།

@349A ལྷ། །འབྱུང་བ། །རང་བཞིན་གྱིས་ནི་དེ་མ་སྒྱིས། །རང་བཞིན་གྱིས་ནི་གང་མ་སྒྱིས། །དེ་ལ་སྒྱིས་ཞེས་ཇི་སྒྲིད་བྱ། །ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བའི་དངོས་ལ་ཡང་། །གང་གིས་སྒྱིས་པར་རྣམ་
བརྟགས་པ། །རྣམ་པར་མི་མཁས་དེ་ཡིས་ནི། །རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་དོན་མ་

མཐོང་། །ཞེས་བྱུང་བ་ནི། དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་མེད་གྱི་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་སྐྱུ་མ་ཙམ་ཏུ་ཟད་དོ། །འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་ཀྱང་། དངོས་རྣམས་སྒྱི་
བ་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ། །དམ་པའི་དོན་ཏུ་རང་བཞིན་མེད། །རང་བཞིན་མེད་ལ་འབྱུང་པ་གང་།།

དེ་ནི་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་འདོད། །ཅེས་འབྱུང་བ་ནི་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་མེད་པར་དགོངས་པའོ། །དེ་བས་ན་དངོས་པོ་རྣམས་དོན་དམ་པར་བདག་དང་གཞན་དང་གཉི་ག་དང་རྒྱ་མེད་པ་
ལས་སྒྱི་བར་མི་རུང་སྟེ། ཇི་ལྟར་བདག་དང་གཞན་ལས་མི་སྒྱི་བ་ནི། བདག་རང་ལས་མི་སྒྱི་

བའོ། ཅི་སྟེ་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེན་བདག་སྐྱེས་ཟིན་པ་སྐྱེ་འམ་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེས། སྐྱེས་ཟིན་པ་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བར་ནི། བདག་ཉིད་གྲུབ་པས་སྐྱེད་དུ་མི་རུང་ངོ། རྣམ་པ་གཅིག་དུ་ན་སྐྱེས་
པ་སྐྱེན་ནི། རྣམ་ཡང་མི་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །མ་

སྐྱེས་པ་སྐྱེན་ནི་རི་བོང་གི་རྩ་དང་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་དང་རྣམ་མཁའི་མེ་ཏོག་གྲང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ་དེ་བས་ན་བདག་ལས་མི་སྐྱེའོ། །གཞན་ལས་གྲང་སྐྱེར་མི་རུང་སྟེ་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་
སྐྱེ་བའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་དང་གཞན་གཉིས་ལས་གྲང་མི་སྐྱེ་སྟེ། གོང་དུ་

སྐྱོས་པའི་སྐྱོན་གཉི་ག་འདུ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་མེད་པ་ལས་གྲང་མི་སྐྱེ་སྟེ་ཅི་ལ་ཡང་རག་མ་ལུས་པས་ཏྲག་དུ་འབྱུང་བ་དང་། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་འབྱུང་བ་ན་རྒྱ་ལ་རག་མ་ལུས་པས་
འདུས་བྱས་མ་ཡིན་པས་ཏྲག་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ། །དོན་དུ་བསྐྱབ་པའི་བརྩོན་པ་

ཐམས་ཅད་དོན་མེད་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པ་དེའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་དེ། སྐྱེ་བ་བརྗོད་པ་ནི་ཐ་སྙད་གདགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། དོན་
དམ་པར་ན་སངས་རྒྱས་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡང་མེད་ན་གཞན་ལྟ་སྟོས་གྲང་ཅི་དགོས་

@349B སྒྲུ་ཏུ་དབྱེད་པར་བྱའོ། །འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལས་རབ་འབྱོར་སངས་རྒྱས་ཀྱང་མི་ལམ་ལྟ་བུ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུའོ། །སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ཡང་མི་ལམ་ལྟ་བུ་སྒྲུ་མ་
ལྟ་བུའོ། །སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ལས་ཆེས་ལྷག་པ་ཞིག་ཡོད་ན་ཡང་དེ་ཡང་མི་ལམ་

ལྟ་བུ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བས་ན་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཡང་དག་པར་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཅོ་སྒྲུ་ཏུ་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཆོས་སུ་བརྟག་
པ་མཐའ་དག་མེད་པ་ཁོ་ན་ལ་ཞུགས་པ་དེ། ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་བྱ་བ་གཞན་མེད་པས་

རྟོག་པ་དང་དབྱེད་པ་དང་བྲལ་བ་བརྗོད་པ་མེད་པ་དང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་
བསྒྲོམ་ཞིང་འདུག་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་གནས་ནས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་རྣམ་པར་མི་གཡང་བར་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་གྱུར་ན་སྒྲོམ་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉིད་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཅོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་མི་གནས་པ་ཡིན་ཅོ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་བརྟགས་ན་དངོས་པོ་མཐའ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་
དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་མཆོག་གི་བསམ་གཏན་པ་ཡང་ཡིན་ཅོ། །གང་གི་ཆོ་

བར་སྐབས་སུ་སེམས་ཕྱི་རོལ་དུ་རྣམ་པར་གཡིང་བ་མཐོང་བ་དེའི་ཆོ། དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་བརྟགས་ནས་རྣམ་པར་གཡིང་བ་ཞི་བར་བྱས་ལ་ཡང་དེ་ཉིད་དུ་སེམས་གཞག་པར་བྱའོ། །གང་གི་ཆོ་
དེ་ལ་སེམས་མངོན་པར་མི་དགའ་བར་མཐོང་བ་དེའི་ཆོ། ཉིང་ངོ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་།

བའི་ཕྱིར་དེ་ལ་དགའ་བ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །རྣམ་པར་གཡིང་བ་ལ་ཉེས་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་མི་དགའ་བ་རབ་དུ་ཞི་བར་བྱའོ། །ཅི་སྟེ་སྤྲུགས་པ་དང་གཉིད་གྱིས་ནོན་པས་རྒྱ་བ་མི་གསལ་བའི་
ཕྱིར་སེམས་བྱིང་བའམ་བྱིང་དུ་དོགས་པར་མཐོང་བ་དེའི་ཆོ་མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་

དངོས་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་འམ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའམ། མཇེད་པ་བཅུ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་ཡིད་ལ་བྱས་ལ་བྱིང་བ་ཞི་བར་བྱས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་ཤིན་ཏུ་
བརྟན་པར་གཟུང་བར་བྱའོ། །ཅི་སྟེ་གང་གི་ཆོ་སྟོན་སྟོང་བའི་ཡུལ་ལ་འདོད་པས་

@350A ༄། །བར་སྐབས་སུ་སེམས་ཁྱོད་པའམ། ཁྱོད་དུ་དོགས་པར་མཐོང་བ་དེའི་ཆོ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོ་བའི་དངོས་པོ་ལ་ཡིད་ལ་བྱས་ལ་ཁྱོད་པ་ཞི་བར་བྱའོ། །དེ་ནས་ཡང་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་པར་འབད་པར་བྱའོ། །གང་གི་ཆོ་སེམས་ཡང་

དག་པའི་དོན་ལ་མི་གནས་ན་ཤོད་པ་དང་བྱིང་བ་ཡིན་པས་ཞི་གནས་མེད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཅི་སྟེ་གང་གི་ཆོ་བྱིང་བ་དང་ཤོད་པ་ལས་དབེན་པའི་ཕྱིར་མཉམ་པར་ཞུགས་ཤིང་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སེམས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་བྱུང་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཆོ་རྩོལ་

བ་སྟོད་ལ་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱ་སྟེ། དེའི་ཆོ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བྱུང་མེད་པའི་ལམ་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཡང་གང་གི་ཆོ་ལྷག་མཐོང་བསྟོམ་པས་ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཆོ་ཞི་གནས་རྒྱང་བའི་ཕྱིར་མར་མི་རྒྱང་ལ་བཞག་པ་བཞིན་ཏུ་སེམས་གཤོ་

བས་དེ་ཁོ་ན་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་མི་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེའི་ཆོ་ཞི་གནས་བསྟོམ་པར་བྱའོ། །ཞི་གནས་གྱི་ཤས་ཆེན་ཡང་གཉིད་གྱིས་ལོག་པ་བཞིན་ཏུ་དེ་ཁོ་ན་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་བས་ན་དེའི་ཆོ་ཡང་ཤེས་རབ་བསྟོམ་པར་བྱའོ། །

གང་གི་ཆོ་སྤང་གཉིས་བྱུང་ཏུ་འབྲེལ་ཏེ། མཉམ་ཏུ་འཇུག་པ་བཞིན་ཏུ། གཉིས་ཀ་མཉམ་ཏུ་ཞུགས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆོ། ཇི་སྟེ་དུ་ལུས་དང་སེམས་ལ་གཞོད་པར་མ་གྱུར་པ་དེ་སྟེ་དུ་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་པར་གནས་པར་བྱའོ། །མདོར་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ལ་

ཉེས་པ་དྲུག་ཡོད་དེ། ལེ་ལོ་དང་། དམིགས་པ་བརྗོད་པ་དང་། བྱིང་བ་དང་། རྟོག་པ་དང་། མི་ཚུ་ལ་བ་དང་། ཚུ་ལ་བའོ། །དེ་དག་གི་གཉིན་པོར་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱུད་བསྐྱེམ་པར་བྱ་སྟེ།
འདི་ལྟ་སྟེ་དད་པ་དང་། འདུན་པ་དང་། ཚུ་ལ་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་དང་།

བྲན་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་དང་། སེམས་པ་དང་། བཏང་སྟོམས་སོ། །དེ་ལ་དང་པོ་བཞི་ནི་ལེ་ལོའི་གཉིན་པོ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ལ་མངོན་པར་ཡིད་ཆེས་པའི་མཚན་
ཉིད་ཀྱི་དད་པས་རྣལ་འབྱོར་པ་འདོད་པ་སྟེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་འདོད་པར་གྱུར་

@350B པས་བརྩོན་འགྲུས་ཚུལ་མོ། །བརྩོན་འགྲུས་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷུས་དང་སེམས་ལས་སྤུངས་བ་ཉིད་དུ་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་ལྷུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པས་ལེ་ལོ་ལྷོག་པར་འགྱུར་
རོ། །དེ་བས་ན་དད་པ་ལ་སོགས་པར་ལེ་ལོ་སྤོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་བསྐྱེམ་པར་

བྱའོ། །བྲན་པ་ནི་དམིགས་པ་བརྗོད་པའི་གཉིན་པོ་འོ། །ཤེས་བཞིན་ནི་བྱིང་བ་དང་རྟོག་པ་གཉིས་ཀྱི་གཉིན་པོ་སྟེ། དེས་དེ་གཉིས་རྟོགས་ནས་སྤོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱེད་པ་དང་རྟོག་པ་མ་ཞི་བའི་
དུས་ན་མི་ཚུ་ལ་བ་ཉེས་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་དེའི་གཉིན་པོར་སེམས་པ་

བསྐྱེམ་པར་བྱའོ། །གང་གི་ཆོ་བྱིང་བ་དང་ཚོད་པ་རབ་དུ་ཞི་སྟེ་སེམས་རྣལ་དུ་འཇུག་པ་དེའི་ཆོ་ཕྱོལ་བ་ཉེས་པ་སྟེ། དེའི་ཆོ་གཉིན་པོར་བཏང་སྟོམས་བསྐྱེམ་པར་བྱའོ། །སེམས་མཉམ་པར་
གཞག་པའི་ཆོ་གལ་ཏེ་ཕྱོལ་བ་བྱས་ན། དེའི་ཆོ་སེམས་རྣམ་པར་གཡེང་བར་འགྱུར་རོ།།

སེམས་བྱིང་བར་གྱུར་པ་ལ་གལ་ཏེ་ཕྱོལ་བ་མ་བྱས་ན་དེའི་ཆོ་ལྷག་མཐོང་མེད་པའི་ཕྱིར་མི་ལོང་བ་བཞིན་དུ་སེམས་བྱིང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་སེམས་ཁྱུང་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དང་
ཚོད་པ་ཞི་བར་བྱས་ལ་མཉམ་པར་གྱུར་པ་ལ་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱའོ། །དེ་ནས་རྣལ་

འབྱོར་ཇི་སྟིད་དུ་དགའ་བ་དེ་སྟིད་དུ་མངོན་པར་འདུ་བ་མེད་པ་ཁོ་ན་སྐྱོམ་ཞིང་འདུག་པར་བྱའོ། །ལུས་དང་སེམས་ལ་གཞོད་པར་གྱུར་ན་སྐབས་སྐབས་སུ་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དག་ལ་བལྟས་
ལ། སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་དང་། མི་ལམ་ལྟ་བུ་དང་། རྩ་རྩ་ལྟ་བུ་དང་། མིག་ཡོར་ལྟ་

བྱར་རྟོགས་པར་བྱའོ། །དེ་སྐད་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་བཀའ་སྩལ་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའི་དགྱིལ་དང་འདྲ་བར་མཉམ་
པར་མཐོང་རོ། །དེའི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པས་ནི་སྐྱུ་མ་དང་། མིག་རྩུ་དང་། རྩ་རྩ་བཞིན་དུ་

མཐོང་ངོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ། །དེ་ལྟར་འགྲོ་བ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱིང་ཇེ་ཆེན་པོ་མངོན་དུ་བྱས་ལ་འདི་སྒྲིམ་དུ་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། བྱིས་པའི་སློ་ཅན་དེ་དག་གིས་
ཆོས་ཟབ་མོ་འདི་ལྟ་བུ་མ་རྟོགས་ནས་གཞོན་མ་ནས་ཞི་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡན་

@351A ལྟོ། །ཡོད་པ་ལ་སོགས་པར་སློབ་བྱས་ཏེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་གྱུར་ནས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པ་སྤྲོ་ཆོགས་སོགས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་འཁོར་བར་ཡོངས་སུ་འབྱུངས་པས་ན།
བདག་གིས་ཅི་ནས་ཀྱང་འདི་དག་ཆོས་ལྟ་བུ་ཟེ། ཟབ་མོ་འདི་ལྟ་བུ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ་སྒྲིམ་དུ་

བསམ་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་ངལ་བསོ་སྟེ། ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་སྤྲང་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་འཇུག་པར་བྱའོ། །ཡང་སེམས་སློབ་བར་གྱུར་ན་ཡང་ངལ་བསོ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་འཇུག་
པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རིམ་པ་འདིས་རྒྱ་ཆོད་གཅིག་གམ། མེལ་ཆོ་བྱན་ཕྱེད་དམ།

བྱན་གཅིག་གམ། ཇི་སྟིད་དུ་རྩས་པ་དེ་སྟིད་དུ་འཇུག་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་འདོད་ན་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལས་ལངས་ལ་སྤྱིལ་མོ་གྱུང་མ་བཞིག་པར་འདི་སྒྲིམ་དུ་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། ཆོས་འདི་དག་
ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཡང་། སྐྱུ་མ་བཞིན་དུ་རྒྱ་དང་རྒྱུན་སོ་སོར་ངས་

པ་སྣ་ཚོགས་འདུས་པའི་དབང་གིས་བརྟགས་ན་ཉམས་དགའ་བ་སྣ་ཚོགས་ཁོ་ན་དག་འབྱུང་སྟེ། དེ་ནི་ཆད་པར་ལྟ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །སྟོ་འདོགས་པའི་མཐར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། འདི་
ལྟར་ཤེས་རབ་གྱིས་རྣམ་པར་དཔྱད་ན་མི་དམིགས་ཏེ། དེ་ན་བརྟག་པ་ཉིད་

དང་སྟོ་འདོགས་པའི་མཐར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ལས་དང་འབྲས་བྱར་འབྲེལ་པ་ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་གནས་པར་འགྱུར། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ཀྱང་། དངོས་པོ་སྟེ་
བ་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ། །དམ་པའི་དོན་དུ་རང་བཞིན་མེད། །ཅིས་བཀའ་

སྒྱུལ་ཏོ། །དེ་ལ་གང་དག་ཤེས་རབ་གྱི་མིག་དང་བྲལ་བས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྟོ་ཅན་དུ་གྱུར་ཅིང་། བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞིན་ནས་ལས་སྣ་ཚོགས་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་འཁོར་བ་ན་ཡོངས་སུ་འབྲུམ་
མོ། །གང་དག་འཁོར་བ་ལས་གཅིག་ཏུ་མི་སྟོགས་ཤིང་། སྟིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་

བ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སྟིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་རྫོགས་པར་མི་བྱེད་གྱི་བདག་འདུལ་བ་འབའ་ཞིག་བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉན་ཐོས་སུ་རང་སངས་
རྒྱས་སུ་ལྟུང་རོ། །གང་དག་འགོ་བ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཁོང་དུ་རྒྱད་ནས་ཀྱང་སྟིང་རྗེ་

@351B ཆེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་གཤོན་པར་དམ་བཅས་ནས། སྐྱེ་མ་མཁན་བཞིན་དུ་སློ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་མ་གྱུར་པས། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚྲིགས་སྐྱེ་ཆེན་པོ་བསྐྱབ་པ་
དེ་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གོ་འཕང་བརྟེས་ནས་འཁོར་བ་ན་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བའི་རྣམ་

པ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་བསྐྱབ་ཅིང་བཞུགས་སོ། །དེ་དག་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚྲིགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་མཐའ་དག་སྤངས་པས་འཁོར་བར་ཡང་མི་ལྟུང་ལ། སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་ལྟ་བུ་བས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚྲིགས་སྐྱེ་ཆེ་ཞིང་ཚད་མེད་པ་བསགས་པའི་དབང་གིས་ནི་སྤྲུང་ན་

ལས་འདས་པར་ཡང་མི་ལྟུང་ངོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉི་བར་འཛོ་བར་ཡང་འགྱུར་ངོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བ་སྐྱིད་པར་འདོད་པས། མི་གནས་
པའི་སྤྲུང་ན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དག་གིས་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚྲིགས་སྐྱེ་ཆེན་པོ་

གྲུབ་པ་ལ། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་བརྩོན་པར་བྱའོ་སྒྲུལ་དུ་བསམ་སོ། །དེ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བའི་མདོ་ལས་ཀྱང་བཀའ་སྒྲུལ་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚྲིགས་ཀྱིས་ནི་ཉོན་
མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྟོང་བར་འགྱུར་ལགས་སོ། །བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚྲིགས་ཀྱིས་ནི་སེམས་ཅན་

ཐམས་ཅད་ཉི་བར་འཛོ་བར་འབྱུང་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་ལྟར་ལགས་པས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚྭ་གས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚྭ་གས་ལ་
བརྩོན་པར་བགྱིའོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ། །འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་བ་འབྱུང་བའི་

མདོ་ལས་ཀྱང་བཀའ་སྩལ་ཏེ། གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་འབྱུང་བ་དེ་ནི་རྒྱ་གཅིག་པུ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ནི་ཡང་དག་པར་
འབྱུང་པའི་རྒྱ་ཚད་མེད་པ་འབྱུང་ཕྱག་བརྩམས་ཡང་དག་པར་འབྱུང་སྟེ། བརྩ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། བསོད་

ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཚད་མེད་པས་མི་ངོམས་པར་ཡང་དག་པར་འབྱུང་པའི་རྒྱ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་འབྱུང་ངོ། །འཕགས་པ་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་བསྟན་པ་ལས་ཀྱང་
བཀའ་སྩལ་ཏེ། ཀྱེ་གྲོགས་པོ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་ནི་བསོད་ནམས་བརྒྱ་ལས་ངེས་པར་སྐྱེས་པའོ། །དག་

@352A ལྟོ། །བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ངེས་པར་སྐྱེས་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་ངོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ནས་དལ་གྱིས་སྐྱིལ་མོ་ཀྱང་བཞིག་སྟེ། ཕྱོགས་བརྩམས་ལྟར་བཞུགས་པའི་
སངས་རྒྱས་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་འཆའ་ནས། དེ་དག་ལ་མཆོད་པ་དང་བསྟོད་པ་བྱས། འཕགས་པ་

བཟང་པོ་སྒྲིད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོན་ལམ་གདབ་པོ། །དེ་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྟིང་ཇེ་ཆེན་པོ་སྒྲན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱུ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྡེ་བའི་སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་
བསྐྱབ་པ་ལ་མངོན་པར་བརྟེན་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་གང་དག་ཆོས་ཟབ་མོ་ལ་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་བྱང་རྒྱུ་འཐོབ་སྟེ། །

འཕགས་པ་དགོན་མཆོག་འབྱུང་གནས་ཀྱི་མདོ་ལས། མདོ་འདི་ཐོས་པ་དང་། མཐོང་བ་དང་། ལག་ཏུ་བླངས་པ་ཙམ་གྱིས་བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་པོ་ཞེས་གསུངས་པས། དེ་ལྟ་བུས་ན་བསྐྱོམ་མི་དགོས་
སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་བཤད་པ་དེ་ནི་གཞུག་པ་དང་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི་ཡང་དག་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ་མ་

བསྐྱབས་མ་བསྐྱོམས་པར་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་མི་སྟོང་ལ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡང་མི་ཐོབ་སྟེ། འཕགས་པ་པལ་པོ་ཆེ་ལས། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཆོས་དཔལ་གྱིས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་
འཇམ་དཔལ་ལ་ལན་སྒྲས་པ། །གང་གི་དོན་དུ་བྱིས་པ་ནམས། །སངས་རྒྱས་སྤྲས་པོ་ང་ལ་ཉོན། །ཡང་

དག་སངས་རྒྱས་བརྟན་པ་འདི། །ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་འབྱུང་བོ། །ལ་ལ་སྟོབས་མེད་ཆུ་ཁྲུང་གིས། །ནན་གྱིས་བྱིར་བར་བྱུར་པ་དག་སྒྲོམ་བཞིན་ཤི་བར་བྱུར་པ་བཞིན། །མ་བསྐྱོམས་
ཆོས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་འགྲོ་བ་མང་པོ་ལ། །ཟས་དང་སྒྲོམ་དག་སྒྲིན་ནས་ཀྱང་། །བདག་ཉིད་བཀྱས་པས་ཤི་བ་

ལྟར། །དེ་བཞིན་ཆོས་ལ་མ་བསྐྱེམས་པའོ། །ཇི་ལྟར་སྒྲན་པ་ལ་ལ་ཞིག །སྒྲན་ནམས་ཐམས་ཅད་བདོག་བཞིན་དུ། །ལྟོ་བའི་ནད་གྱིས་ཤི་བ་བཞིན། །ཆོས་ལ་མ་བསྐྱེམས་དེ་བཞིན་ནོ། །ཇི་
ལྟར་དབྱིག་གི་མཛོད་དག་དུ། །རིན་ཆེན་མང་པོ་བགྲང་བྱེད་ཀྱང་། །ནམ་མཁའ་ཅམ་ཡང་མི་ཐོབ་པ། །ཆོས་ལ་མ་བསྐྱེམས་

དེ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་བདེ་བ་ཀྱན་ལྡན་པའི། །རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་འཁོར་སྐྱེས་ཀྱང་། །ཟས་དང་སྒྲོམ་དག་མི་བདོག །ཕྱི་ལ། །དེ་བཞིན་ཆོས་ལ་མ་བསྐྱེམས་པའོ། །ཇི་ལྟར་འོན་པ་རོལ་མོ་
ཡི། །སིལ་སྒྲན་གྱུ་ལ་མཁས་པ་ཞིག །གཞན་དག་དེ་ཡིས་དགའ་བྱེད་པ། །ཆོས་ལ་མ་བསྐྱེམས་དེ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་

@352B དམུས་ལོང་རི་མོ་བཞིན། །ཚོང་དུས་དབུས་སུ་བྱིས་གུར་ཀྱང་། །བདག་ཉིད་གྱིས་ནི་མི་མཐོང་བ། །ཆོས་ལ་མ་བསྐྱེམས་དེ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་མཚོ་ཆེན་མཉེན་པ་བཞིན། །སྤྱི་བོ་
མང་པོ་སྒྲོལ་བྱེད་ཀྱང་། །བདག་ཉིད་དེ་ནང་འཆི་བར་འགྱུར། །ཆོས་ལ་མ་བསྐྱེམས་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བཀའ་དེ་ནི་དུས་གཞན་ལ་དགོངས་པས་འབྲས་བྱ་ཡང་དུས་རིང་ལ། །མ་བསྐྱེམས་པར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མི་འགྲུབ་པར་གསུངས་སོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་སྤྱིན་པ་བྱས་པ་དང་། །དགོན་མཚོག་
གསུམ་ལ་མཚོད་པ་བྱས་པས་བྱང་རྩ་བ་ཐོབ་པས་དགོན་པ་བརྟེན་ཅིང་བསྐྱོམ་མི་དགོས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་བཤད་

པ་དགོན་པ་ལ་མ་བརྟེན་མ་བསྐྱེམས་པར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་མི་འཐོབ་སྟེ། འདི་ལྟར་འཕགས་པ་བྱམས་པ་སང་གིའི་སྐྱ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས་བཀའ་སྩལ་པ། འོད་སྤངས་གང་གིས་སྟོང་
གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་རྒྱུ་ལྷ་ལྷ་པོ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་

མཐར་ཐུག་པའི་བར་དུ་འབྱུངས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བཀའ་སྟེ། མར་མའི་སྟིང་པོ་རི་རབ་ཙམ་བཅུགས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མཆོད་པ་དང་། གཞན་ཡང་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིར་མེ་ཏོག་དང་བདུག་པ་དང་། བྱེ་མ་དང་སྟོམ་དང་། རྒྱལ་མཚན་དང་། ལྷ་རི་དང་། འཕན་གདུགས་ལ་སོགས་

པས་རབ་དུ་བཀའ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མཆོད་པའི་ལས་གྱི་ཕྱིར་ལོ་འབྱམས་གྱི་བར་དུ་ཉིན་ལན་གསུམ་མཚན་ལན་གསུམ་དུ་ཕྱལ་བས་ནི། གང་གིས་བྱང་རྒྱལ་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་རྩ་ལ་
ཁྲིམས་གྱི་ཕྱང་པོ་ལ་གནས་པ་དེས། མཁན་པོ་འམ་སྟོབ་དཔོན་ལ་ལུང་མཛོད་ཏེ། ཁ་ཏོན་དུ་བྱེད་ཅིང་ཐ་ན་ཆོག་བཞི་པའི་དོན་

ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། འདུ་འཛིའི་གཏམ་གྱིས་འཛིགས་ཤིང་སྐྱག །ཁམས་གསུམ་ཐམས་ཅད་གྱིས་འཛིགས་ཤིང་སྐྱག །སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མདོན་པར་བསྐྱབ་པ་ན་དགོན་པ་ལ་མདོན་པར་
ཕྱོགས་ཏེ་གོམ་པ་བདུན་འདོར་བར་བྱེད་པ་དེས། དེ་བས་བསོད་ནམས་མང་དུ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཞན་ཡང་རྒྱལ་པོ་ལྷ་ཁྱེད་འཛིན་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མེ་ཏོག་སྒྲ་ཚོགས་ལ་ལོ་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་གི་བར་དུ་མཆོད་པའི་རྣམ་པ་ཞལ་བས་དང་། ར་བཟའ་དང་། གཟིམས་ཆ་དང་།
བསྐྱེད་གསོས་དང་། མེ་ཏོག་དང་། སྟོས་དང་། རྒྱལ་མཚན་དང་། ལྷ་རེ་དང་།

@353A ལྷ། །འཕན་གདུགས་དང་། རྒྱལ་སྟིད་དང་། རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་བདུན་ལ་སོགས་པ་སྟེན་པ་བྱས་པ་བས། གང་གིས་དགོན་པའི་གནས་སུ་གནས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པའོ་
ཞེས་བསྐྱོམས་ནས། ཐ་ན་སེ་གོལ་གཏོགས་པ་ཙམ་དུ་བསྐྱོམས་ན། སྤུ་མ་དེ་བས་སྟོང་གི་ཆ་དང་འབྱུང་

གྱི་ཆ་དང་བྱེ་བའི་ཆ་དང་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱའི་ཆ་དང་། བྱེ་བ་ཕྱག་འབྱུང་གྱི་ཆ་དང་། བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་ཕྱག་འབྱུང་གྱི་བར་གྱི་ཆ་དང་། བྱངས་དང་། ཆ་དང་། བབྱང་བ་དང་། དཔེ་དང་། ཉེ་བར་
འཇལ་བ་དང་། རྒྱའི་བར་དུ་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགྲོའོ་ཞེས་གསུངས་པས། སྟེན་པ་ནི་དོན་རྒྱུང་བར་གསུངས་པ། དགོན་པ་

ལ་བཏེན་ཏེ་བསྐྱོམ་པས་ནི་དོན་ཆེ་བར་མདོ་སྟེ་དུ་མ་ལས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །འཕགས་པ་ཆོས་བཞི་པའི་མདོ་ལས། དག་སྟོང་དག་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཇི་སྟིད་འཛིན་བར་དུ།
དགོན་པ་ལ་གནས་པ་སྟོག་གི་ཕྱིར་ཡང་ཡོངས་སུ་གཏང་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འཕགས་པ་དགོན་མཆོག་བརྟེན་གས་

པ་ལས། སྒོན་གྱི་སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་མགོན། གང་དུ་སྤྱངས་འདས་གྱུར་པ། གྲུན་གྱི་དགོན་པ་རབ་དགོན་ཏུ། ཁྲི་མེད་བྱང་ཆུབ་བརྟམས་པར་འགྱུར། སྤྱིར་དུ་དགོན་པར་གནས་བྱེད་
ན། འདོད་པའི་སྟེང་པ་སྟོང་འགྱུར་ཞིང་། ཉེས་པ་ཇི་བཞིན་རྣམ་རིག་ནས། ཉེ་དག་ལས་ནི་སེམས་རྟོག་འགྱུར། ཁྲིམ་ནི་

སྤྱིར་དུ་སྤངས་ནས་སུ། དགོན་པ་ལ་ནི་གནས་འགྱུར་པ། མཁས་པ་ཡང་དག་མཐོང་བ་རྣམས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྟོབ། གང་དག་བྱང་ཆུབ་ཕྱིར་བཅོམ་པ། ཉེ་དག་
དབེན་པ་རྟེན་བྱེད་ཅིང་། ཉེ་དག་དགོན་པ་དགའ་འགྱུར་གྱི། ཉེ་དག་ཁྲིམ་ལ་དགའ་མི་འགྱུར། ཉེ་དག་སངས་རྒྱས་རྣམ་དག

གོ། སྟོན་ཡུལ་རྣམས་དང་སྟོན་པ་སྟེ། གང་ཞིག་ལས་འདི་འདྲག་འགྱུར་བ། ཉེ་ལ་བྱང་ཆུབ་རྟེན་དཀའ་མིན། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་བས་ན་དགོན་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ། ཞི་གནས་དང་ལྷག་
མཐོང་ལ་བཅོམ་པར་བྱའོ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་ཞིང་གི་ཡོན་ཏན་བཀོད་པ་ལས། ཡང་ཤ་རིའི་

བྱ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁྲིམ་པ་གང་གིས་གསྐྱའི་ཁྱུང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་སྟོང་གི་དགོ་འདུན་འཁོར་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ། གསྐྱའི་ཁྱུང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་གྱི་བསྐྱལ་
པར་བདེ་བར་སྤྱར་བ་ཐམས་ཅད་གྱིས་བསྟི་སྟང་དུ་བྱས་པ་བས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་

@353B སམ། རབ་ཏུ་བྱུང་བར་འདོད་པས་དགོན་པ་ལོགས་སུ་ཕྱོགས་ཏེ། གོམ་པ་བདུན་བོར་ན་འདི་ནི་དེ་བས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་མང་དུ་བསྐྱེད་དོ། །ཆེས་སྤྱར་དུ་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་
འགྱུར་རོཞེས་གསུངས་ཏེ་དེ་བས་ན་དགོན་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་འདི་གྲོག་བྱས་པས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་

ཐམས་ཅད་བྱང་བར་འགྱུར་བས་རྩལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱ་མི་དགོས་སོཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་བཤད་པ། འཕགས་པ་དགོན་མཚོག་བརྩེགས་པ་ལས་འོད་སྤངས་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། བྱིས་མམ་
ཁང་པ་ལོ་འབྱམ་འདས་པར་གྱུར་གྱང་ལན་འགའ་ཡང་མར་མེ་མ་བྱས་པ་དེར་མི་ལ་ལ་ཞིག་གིས་མང་མེ་

བྱས་ན། འོད་སྤངས་འདི་ཇི་སྟོམ་དུ་སེམས། ལྷན་པ་ལྷན་ནག་དེ་འདི་སྟོམ་དུ་བདག་ནི་ལོ་འབྱམ་དུ་བསགས་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་ནི་འདི་ནས་མི་འགྲོའོ་སྟོམ་དུ་སེམས་སམ། གསོལ་པ་བཙམ་
ལྷན་འདས་དེ་ནི་མི་སེམས་ལགས་ཏེ། མར་མེ་བྱས་པས་ལྷན་པ་ལྷན་ནག་ལ་མཆིས་པའི་མཐུ་མ་མཆིས་ཀྱི་

གདོན་མི་འཚལ་བར་མ་མཆིས་པར་འགྱུར་ལགས་སོ། །བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྦྱལ་པ། འོད་སྤངས་དེ་བཞིན་དུ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པར་གྱུར་པ་ལོ་འབྱམ་དུ་བསགས་པ་ཡང་རྩལ་
བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སོ་སོར་རྟོག་པ་གཅིག་གིས་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །འོད་སྤངས་མར་མེ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་

འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོའི་ཚིག་སྒྲ་དགས་སོ། །འོད་སྤངས་མུན་པ་མུན་ནག་ཅིས་བྱ་བ་དེ་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ཚིག་སྒྲ་དགས་སོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས་གསུངས་
པ། འོད་སྤངས་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སོ་སོར་རྟོག་པ་གཅིག་གིས་བསྐྱལ་པ་འབྱམ་དུ་བསགས་པའི་ལས་

དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་བྱང་བར་འབྱུང་རོ་ཞེས་གསུངས་པས། དེ་བས་ན་འདི་གྲོག་གི་དོན་རྒྱུ་བར་གསུངས་སོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་བྱིམ་ན་གནས་པའི་དགེ་བ་བྱས་པའི་བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་པས་
དགོན་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བསྐྱོམ་མི་དགོས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་བཤད་པ་རྒྱ་བ་སྟོན་མའི་

མདོ་ལས་གསུངས་པ། འདོད་པ་དག་ནི་རབ་ཏུ་རྟེན་བྱེད་ཅིང་། །བྱ་དང་རྒྱུང་མ་དག་ལ་སྲིད་བསྐྱེད་ཅིང་། །སྤྲད་པར་བྱ་བའི་བྱིམ་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ། །སྤྲ་མེད་བྱང་རྒྱུ་དམ་པ་གཞར་མི་
འཐོབ། །གང་དག་འདོད་པ་སྤྱི་སྐྱམ་མེ་བཞིན་སྟོང་། །བྱ་དང་རྒྱུང་མ་དག་ལ་སྲིད་སྤངས་ནས། །བྱིམ་གྱིས་སྐྱག་ནས་བྱིམ་ནས་

@354A ལྟོ། །སྟོན་བྱུང་བ། །དེ་དག་བྱང་རྒྱུ་མཚོག་འདི་རྟེན་མི་དགའ། །གང་དག་བྱིམ་ན་གནས་པར་བྱེད་བཞིན་དུ། །བྱང་རྒྱུ་དམ་པ་མཚོག་འདི་ཐོབ་པ་ཡི། །སངས་རྒྱས་གང་
ཡང་སྟོན་ཆད་མ་བྱུང་སྟེ། །མ་འོངས་པ་ཡང་མི་འབྱུང་གནས་པ་མེད། །རྒྱལ་སྲིད་མཆིལ་མའི་ཐལ་བ་བཞིན་སྤངས་ནས། །དབེན་པ་

འདོད་དེ་དགོན་པར་གནས་བྱེད་པ། ཉོན་མོངས་སྤངས་ཏེ་བདུད་ཀྱི་དཔུང་བཅོམ་ནས། བྱང་ཆུབ་རྟུལ་མེད་འདུས་མ་བྱས་འཛང་རྒྱ། གང་ཞིག་བྱང་ཆུབ་རབ་ཏུ་འདོད་བྱེད་
ཅིང་། འདུས་བྱས་ངན་ལས་ཡིད་བྱུང་སེམས་ཅན་གྱི། མངོན་དུ་ཕྱོགས་ཏེ་དགོན་པར་གོམ་བདུན་བོར། འདི་ནི་དེ་བས་བསོད་ནམས་

བྱུང་པར་འཕགས། གང་དག་དགའ་དང་མི་དགའ་ཅུང་ཟད་མེད། དེ་དག་མི་ཡི་འཇིག་རྟེན་རྟག་རབ་བདེ། གང་དག་གནས་དང་རི་སྐལ་དགའ་བ་ནི། དག་སྦྱོང་ཉིད་ཀྱི་རབ་བདེ་སྦྱོང་
བར་འགྱུར། གང་དག་བདག་གིར་བྱེད་པ་ཅི་ཡང་མེད། གང་དག་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་པ་ཀུན་དུ་མེད། བསེ་རུ་ལྟ་བུར་འཇིག་རྟེན་

འདིར་གནས་པ། དེ་དག་ནམ་མཁའ་ལ་ནི་རྒྱང་ལྟར་འགོ། གང་དག་འཇིག་རྟེན་ལ་ནི་ཡིད་མི་ཆགས། དེ་དག་མི་ཡི་འཇིག་རྟེན་རབ་ཏུ་བདེ། དགའ་དང་མི་དགའ་ལ་ནི་ཆགས་མེད་
པ། དེ་དག་འདི་ན་རྟག་དུ་སེམས་རྒྱང་འདྲ། གང་དག་སྦྱག་བསྐལ་མཛེའ་དང་བུལ་བ་དང་། གང་དག་སྦྱག་བསྐལ་

གནས་པ་མི་དགའ་བ། མཐའ་དེ་གཉི་ག་རབ་ཏུ་སྤངས་ནས་སྟ། མི་གང་ཆོས་ལ་དགའ་བ་དེ་དག་བདེ། ཡང་གསུངས་པ། ཉེས་པའི་ཆོགས་མང་ཐམས་ཅད་སྤངས་ནས་སྟ། རྣལ་
འབྱོར་ཅན་ནི་རྟག་དུ་བྱེད་པ་ཉུང་། རྣལ་འབྱོར་དག་བརྩོན་ནམ་ཡང་རྩོད་པ་མེད། དགོན་པར་གནས་པ་དེ་

ཡི་ཕན་ཡོན་ནི། །དེ་ནི་རྟག་ཏུ་འདུས་བྱས་ཡིད་འབྱུང་འགྱུར། །དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཅི་ལ་འང་འདོད་པ་མེད། །ཟག་པ་དག་ནི་རྣམ་པར་འཕེལ་མི་འགྱུར། །ནགས་ན་གནས་པ་དེ་ཡི་ཕན་ཡོན་
ནི། །དེ་ནི་རྣམ་ཡང་ཚུད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །རྟག་ཏུ་ཞི་ཞིང་དགའ་ལ་དབེན་པར་འགྱུར། །ལྷུས་དང་

ངག་དང་ཡིད་ནི་རབ་བསྐྱམས་པ། །དགོན་པར་གནས་པ་འདི་ལ་ཡོན་ཏན་མང་། །དེ་ནི་ཐར་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཡིན། །དེ་ནི་རྣམ་གྲོལ་ཞི་བ་སྦྱར་རྟོགས་བྱེད། །ནགས་ན་གནས་ཤིང་
རྣམ་གྲོལ་རྟེན་བྱེད་ན། །དགོན་གནས་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་འདི་ཀྱན་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་

@354B སོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས་གསུངས་པ། བྱོང་དང་བྱོང་བྱིར་དག་ལ་དགའ་སྦྲངས་ལ། །རྟག་ཏུ་དབེན་ཞིང་ནགས་ཁྲོད་བསྐྱེན་པར་གྱིས། །བསེ་རྩ་ལྟ་བུར་རྟག་ཏུ་གཉིས་མེད་
བྱོས། །རིང་པོར་མི་ཐོགས་ཏིང་འཛིན་མཆོག་འདི་ཐོབ། །ཅེས་གསུངས་སོ། །འཕགས་པ་ཡུལ་འཁོར་སྦྱོང་གིས་ཉུས་པའི་

མདོ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། རྒྱུན་གྱིས་གཟིངས་པའི་མཐའ་ཡས་བྱིས་སྦྲངས་རྟག་ཏུ་ཞོར་མི་སྦྲངས། །ཡོན་ཏན་ལྷན་པ་དེ་དག་དགོན་པར་དགའ་ཞིང་དབང་པོ་དུལ། །དེ་དག་གང་དུ་འང་
བྱུང་མེད་རྣམས་དང་འདྲིས་མི་བྱེད། །བསེ་ལྟར་གཅིག་ཕུར་གནས་ཤིང་བསམ་པ་བྱི་མེད་དག་ལ་བྱི་མ་བྲལ། །དེ་དག་ཐོབ་

པ་རྣམས་ལ་དགའ་བར་མི་འགྱུར་བ་ཐོབ་ཡིད་ལྷན་མེད། །འདོད་པ་རྒྱུ་དེ་ངན་ངོན་ཙམ་ལ་དགའ་ཞིང་སྒྱུ་དང་རྩལ་འཛོམས་སྤངས། །སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་བརྩོན་འགྲུས་ཡིད་ལྷན་སྒྲིན་དང་
དུལ་བ་ལ་ཡང་གནས། །སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་དོན་གཉིས་བསམ་གཏན་བརྩོན་འགྲུས་ཡོན་ཏན་པ་རོལ་ཕྱིན། །ལུས་དང་དེ་

བཞིན་སྟོག་ལ་མ་ལྟ་སྒྲུག་པའི་རྩ་ལག་རྣམས་སྤངས་ཏེ། །བསམ་པ་དོན་ལྟ་བུར་རབ་བརྟན་རྟག་ཏུ་བྱང་རྒྱལ་ལ་སྒྱུར། །ལུས་ནི་དུམ་བུ་དུམ་བུར་བཅད་ཀྱང་དེ་དག་སེམས་ལ་གཡོ་བ་
མེད། །ཐམས་ཅད་མ་བྱེན་ཉིད་རེ་བ་མེད་ཕྱིར་བརྩོན་འགྲུས་ཤིན་ཏུ་བརྟན་འདིར་རྩོམ། །ཞེས་འབྱུང་ངོ། །གལ་ཏེ་ཐོབ་པ་དང་

ལྷན་པ་དལ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་འདི་ཉིད་ནས། ཉིད་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་དང་། ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་སེམས་མི་སེལ་མི་སྦྱོང་ན། དེ་ནི་ལྟ་དང་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་ལ་བསྐྱུས་པ་གཅིག་ཕུར་
འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་བྱིས་ནས་མངོན་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་ལ་དགོན་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ལ་བརྩོན་

པར་བྱའོ། །འཕགས་པ་དགོན་མཆོག་བརྟེན་པ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། འོད་སྤངས་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་མི་ལ་ལ་ཞིག་རྒྱ་མཚོ་ལྷོ་ ཆེན་པོས་བྱིར་ལ། རུས་སྒྲོམ་བཞིན་དུ་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་
པ་དེ་བཞིན་དུ་འོད་སྤངས་འདི་ལ་དགོ་སྦྱོང་དང་བྲམ་ཟེ་ཁ་ཅིག་ཆོས་མང་པོ་སྤངས་ཏེ། ཀྱན་རྒྱལ་པར་བྱས་

ཀྱང་འདོད་པའི་ཆགས་པའི་སྲིད་པ་མི་སེལ་ཞེ་སྒྲུང་ལ་སྲིད་པ་མི་སེལ། གཏི་མུག་ལ་སྲིད་པ་མི་སེལ་བ་དག་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོས་བྱིར་ལ། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲོམ་པས་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པར་
འབྱུང་ཏེ་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བར་འབྱུང་རེ་ཞེས་འབྱུང་ངོ། །དེ་བས་ན་ནལ་འབྱོར་པ་སྲིད་པ་དང་ཉོན་མོངས་

@355A ལྟོ། །པ་ཀུན་ལ། སེམས་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་བསྐྱེད་པར་མི་བྱའོ། །བྱིམ་བདག་དྲག་ཤུལ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། བྱིམ་བདག་གཞན་ཡང་། བྱང་རྒྱུ་
སེམས་དཔའ་རབ་རྩ་བྱུང་བ་དགོན་པ་ལ་གནས་པས་འདི་ལྟར་བདག་ཅིའི་ཕྱིར་དགོན་པ་ལ་གནས་པ་འབའ་

ཞིག་ནི་དགོ་སྦྱོང་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་མ་བྱུང་བ་དང་། མ་སྤྲས་པ་དང་། མ་ཞི་བ་དང་། མ་དུལ་བ། མི་འབྱས་པ། རབ་རྩ་མི་བརྩོན་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། རི་དགས་དང་། སྤྲུའི་དང་། བྱ་མང་པོ་དང་།
ཆོམ་རྒྱན་དང་། གདོལ་པ་དག་ཀྱང་མང་དུ་གནས་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་དགོ་སྦྱོང་གི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པས། བདག་

གང་གི་ཕྱིར་བདག་དགོན་པ་ལ་གནས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། དགོ་སྦྱོང་གི་དོན་དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱའོ་སྟེ་མ་དུ་བརྟག་པར་བྱའོ། །བྱིམ་བདག་གཞན་ཡང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རབ་རྩ་བྱུང་བ་
དགོན་པ་ན་གནས་པས། བདག་ཅིའི་ཕྱིར་དགོན་པར་འོངས་སྟེ་མ་དུ་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་བདག་ནི་

འཇིགས་ཤིང་སྐྱག་པའི་ཕྱིར་དགོན་པར་འོངས་སོ། །ཅི་ཞིག་གིས་འཇིགས་ཤིང་སྐྱག་ཅི་ན། འདུ་འཇིས་འཇིགས་ཤིང་སྐྱག་གོ། །འགྲོགས་པས་འཇིགས་ཤིང་སྐྱག་གོ། །འདོད་ཆགས་དང་
ཞེ་སྤང་དང་། གཉི་སྐྱག་གིས་འཇིགས་ཤིང་སྐྱག་གོ། །ང་རྒྱལ་དང་རྒྱགས་པ་དང་། འཆབ་པས་འཇིགས་ཤིང་

སྐྱག་གོ། །ཆགས་པ་དང་། ཕྲག་དོག་དང་། སེར་སྐྱས་འཇིགས་ཤིང་སྐྱག་གོ། །གཟུགས་དང་། སྒྲ་དང་། ཇི་དང་། རོ་དང་། རེག་བྱས་འཇིགས་ཤིང་སྐྱག་གོ། །ཕུང་པོའི་བདུད་ཀྱིས་
འཇིགས་ཤིང་སྐྱག་གོ། །ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ཀྱིས་འཇིགས་ཤིང་སྐྱག་གོ། །འཆི་བདག་གི་བདུད་ཀྱིས་འཇིགས་ཤིང་

སྐྱག་གོ། །སྒྲའི་བུའི་བདུད་ཀྱིས་འཇིགས་ཤིང་སྐྱག་གོ། །མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པས་འཇིགས་ཤིང་སྐྱག་གོ། །སྐྱུག་བསྐྱལ་བ་ལ་བདེ་བས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པས་འཇིགས་ཤིང་སྐྱག་
གོ། །བདག་མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པས་འཇིགས་ཤིང་སྐྱག་གོ། །མི་གཙང་བ་ལ་གཙང་བས་ཕྱིན་ཅི་

ལོག་པས་འཇིགས་ཤིང་སྐྱག་གོ། །སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པས་འཇིགས་ཤིང་སྐྱག་གོ། །སྤྱིད་པས་འཇིགས་ཤིང་སྐྱག་གོ། །འཁོར་བས་འཇིགས་ཤིང་སྐྱག་གོ། །འཇིག་
ཚོགས་ལ་ལྟ་བས་འཇིགས་ཤིང་སྐྱག་གོ། །བདག་ཏུ་འཇིན་པ་ལ་བདག་གིར་འཇིན་པས་འཇིགས་ཤིང་སྐྱག་གོ། །

@355B གོད་པས་འཇིགས་ཤིང་སྐྱག་གོ། །འགོད་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་འཇིགས་ཤིང་སྐྱག་གོ། །སྤྱིག་པའི་གོགས་པོས་འཇིགས་ཤིང་སྐྱག་གོ། །རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེས་འཇིགས་ཤིང་སྐྱག་གོ། །མི་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་འཇིགས་ཤིང་སྐྱག་གོ། །དག་སྦྱོང་གི་དྲི་མས་འཇིགས་ཤིང་སྐྱག་གོ། །གཅིག་

ལ་གཅིག་གཞོད་པར་སེམས་པས་འཇིགས་ཤིང་སྐྱག་གོ། །འདོད་པའི་ཁམས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ཀྱིས་འཇིགས་ཤིང་སྐྱག་གོ། །སྤྱིད་པའི་འགོ་བ་
ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བས་འཇིགས་ཤིང་སྐྱག་གོ། །སེམས་ཅན་དམུལ་བ་དང་དུད་འགོའི་སྐྱེ་གནས་དང་། ཡི་དགས་

ཀྱི་ཡུལ་དུ་འགོ་བས་འཇིགས་ཤིང་སྐྱག་གོ། །མི་ཁོམ་པས་འཇིགས་ཤིང་སྐྱག་གོ། །མདོར་ན་མི་དག་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་འཇིགས་ཤིང་སྐྱག་སྟེ། བདག་དེ་ལྟ་བུས་
འཇིགས་ཤིང་སྐྱག་པས་འཇིགས་ནས་དགོན་པར་འོངས་སོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་ནལ་འབྱོར་དུ་བྱས་པས་ཀྱང་

མདོ་སྡེ་དང་ལྡན་པར་དགོན་པར་གནས་པར་བྱའོ། །བསམ་པ་གཞན་གྱིས་ནི་གནས་པར་མི་བྱའོ། །ཡང་གསུངས་པ་བྱིམ་བདག་གཞན་ཡང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རབ་དུ་འབྱུང་བ་
འཇིགས་ཤིང་སྐྱག་ནས་དགོན་པ་ལ་གནས་པ་འདི་ལ་གང་ཅུང་ཟད་འཇིགས་པ་སྐྱེ་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་དུ་འཇིན་

པ་ལས་སྐྱེས་སོ། །བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཆགས་པ་དང་། བདག་ཏུ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། བདག་གི་གཞི་དང་། བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། བདག་ཏུ་སྒྲ་བ་ཉི་བར་ལེན་པ་དང་། བདག་ཏུ་
ལྟ་བ་དང་། བདག་གི་གནས་དང་། བདག་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དང་། བདག་སྤང་བ་ལས་སྐྱེས་ཏེ། གལ་ཏེ་བདག་དགོན་པ་ལ་གནས་

ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ཡོངས་སུ་མ་སྤངས། བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཆགས་པ་དང་། བདག་ཏུ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། བདག་གི་གཞི་དང་། བདག་ལ་སྲིད་པ་དང་། བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་།
བདག་ཏུ་སྒྲ་བ་ཉི་བར་ལེན་པ་དང་། བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། བདག་གི་གནས་དང་། བདག་ཏུ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དང་།

བདག་སྤང་བ་ཡོངས་སུ་མ་སྤངས་ན་ནི་བདག་དགོན་པ་ལ་གནས་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་སྒྲིམ་ཏུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ། བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་ལ་ནི་དགོན་པ་ལ་གནས་པ་མེད་དོ། །གཞན་ཏུ་
འདུ་ཤེས་པ་ལ་ཡང་མེད་དོ་སྒྲིམ་ཏུ་བསམ་མོ། །བྱིམ་བདག་དགོན་པ་ལ་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཆོས་

@356A ༄། །ཐམས་ཅད་ལ་མི་བརྟེན་པར་གནས་པ་འོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མི་འཛིན་པར་གནས་པ་འོ། །མཚན་མ་ཐམས་ཅད་ལ་མི་ཆགས་པར་གནས་པ་འོ། །གཟུགས་ཐམས་ཅད་
ལ་མི་བརྟེན་པར་གནས་པ་འོ། །སྤྲ་དང་། གྲི་དང་། རྩི་དང་། རྩོ་དང་། རེག་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་མི་བརྟེན་པར་གནས་

པའོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དང་མི་འགལ་བར་གནས་པའོ། །སེམས་ཤིན་ཏུ་ཞི་བས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པར་གནས་པའོ། །འཇིགས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པས་མི་འཇིགས་པར་
གནས་པའོ། །ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བས་རྒྱལ་བར་གནས་པའོ། །བརྟན་པར་

གནས་པའོ། །ངན་ངོན་གྱིས་ཆོག་ཤེས་པར་འཛིན་ཞིང་འདོད་པ་རྒྱུང་བས་འཕགས་པའི་རིགས་རྣམས་ལ་རབ་ཏུ་དགའ་བར་གནས་པའོ། །དགོང་སྤྱི་ཞིང་གསོ་སྤྱི་བར་ཆོག་པར་འཛིན་པར་
གནས་པའོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕྱིར་རྒྱལ་བྱིས་ལ་སྦྱོར་བས་ཐོས་པ་ལ་གནས་པའོ། །རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྒོང་པ་

ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སྒྲོན་པ་མེད་པ་ལ་གནས་པ་དང་། སོ་སོར་ཐར་པར་གནས་པའོ། །བཅིངས་པ་ཐམས་ཅད་བཅད་ནས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་གནས་པའོ། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
བར་འབྱུང་བ་དང་མཐུན་པས་མ་དུལ་བ་རྣམས་ཉི་བར་ཞི་བར་གནས་པའོ། །ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པས་བྱ་བ་

བྱས་པར་གནས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པས། རྣལ་འབྱོར་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བསམས་ཏེ་དགོན་པ་ལ་གནས་པར་བྱའོ། །ཡང་གསུངས་པ། བྱིམ་བདག་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་དགོན་པ་ན་རྩ་དང་ཤིང་
གོལ་པ་དང་ནགས་ཆལ་གནས་ཀྱང་། འཇིགས་པ་མེད་ཅིང་མི་སྐྱག་སྐྱག་པར་མི་འགྱུར་

རོ། །བྱིམ་བདག་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རབ་ཏུ་བྱང་བ་དགོན་པ་ལ་གནས་པས་ཀྱང་ལུས་ལ་རྩ་དང་ཤིང་གི་ལ་པ་དང་། སྤྲན་དང་། ཕྱིག་པ་དང་། ཤིང་དང་། མིག་ཡོར་ལྟ་བུ་
དང་། སྦྱ་མ་དང་མཚུངས་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལ་སུ་ཞིག་འཇིགས་པར་

འགྱུར། །འདི་ལ་སུ་ཞིག་སྒྲག་པར་འགྱུར་སྒྲམ་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པས་དགོན་པ་བས་དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཡང་གསུངས་པ། བྱིམ་བདག་གཞན་
ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རབ་ཏུ་བྱང་བས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོན་པ་ལ་

@356B གནས་པར་བཀའ་སྩལ་པར་ཤེས་ནས་དགོན་པ་ལ་གནས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་དགོ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། །དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་ལ་བརྟེན་ནས། ཕྱིས་
གྲོང་དང་། གྲོང་བྱིར་དང་། གྲོང་རྩལ་དང་། སྡོངས་དང་ཡུལ་དང་། ཐོ་བྱང་འཁོར་དག་ཏུ་ཞུགས་ཏེ་ཆོས་

བསྟན་པར་བྱའོ། །བྱིམ་བདག་གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རབ་ཏུ་བྱང་བ་ལུང་དང་ཁ་ཏོན་ནོད་པའི་ཕྱིར། ཆོགས་ཀྱི་ནང་དུ་འཇུག་འདོད་ནས་དེས་དེར་གྲུས་པ་དང་བཅས་པར་བྱ་སྟེ། སྟོབ་
དཔོན་དང་མཁན་པོ་རྣམས་དང་། གནས་བརྟན་དང་། བར་མ་དང་། དགོ་སྟོང་གསར་བུ་རྣམས་ལ་ཞེས་

དང་བཅས་པར་བྱ། རྩེ་ལ་མཁའ་པར་བྱའོ། །སྒྲིམ་ལས་མེད་པར་རང་གི་བྱ་བ་དང་། གཞན་ལ་གདུང་བ་མེད་པར་བྱའོ། །དེས་བསྟེན་བཀྱར་ལ་གདུང་བར་མི་བྱའོ། །དེས་དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལྟ་དང་བཅས་པའི་

འཇིག་རྟེན་དང་། བདུད་དང་བཅས་པ་དང་ཚངས་པ་དང་བཅས་པ་དང་དགོ་སྟོང་དང་བྲམ་ཟེའི་སྤྱི་དགུ་དང་བཅས་པ་དང་། ལྷ་དང་མི་དང་ལྷ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་པས་མཆོད་པ་སྤྱིན་པའི་གནས་
སུ་གྱུར་པ་དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གང་ལས་ཀྱང་རིམ་གྲོར་བྱས་པ་དག

གིར་མི་མཛད་ན། བདག་ཅག་མ་བསྐྱབས་པ་སྟོབ་འདོད་པ་རྣམས་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཏེ། བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བྱའི། གང་ལས་ཀྱང་བསྟེན་བཀྱར་བྱ་བ་བདག་གིར་ནི་མི་
བྱའོ་སྟུམ་དུ་བརྟག་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱིམ་བདག་དགོ་སྟོང་

བསྟེན་བཀྱར་ལ་གདུང་ནི། ཡོན་ཏན་གྱི་རྗེས་སུ་བཟུང་བ་རྒྱུད་གཞོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་གང་དག་སྤུད་པ་དེ་དག་ཀྱང་འདི་སྟུམ་དུ་སེམས་ཏེ། བདག་ཅག་ནི་བསྟེན་བཀྱར་གྱི་ཕྱིར་སྤུད་གྱི་ཆོས་གྱི་
ཕྱིར་མ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་ཞེས་འབྱུང་ངོ། །ཡང་དེ་ལས་གསུངས་པ།

ཁྱིམ་བདག་གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དགོན་པ་པ་ཆོས་མཉན་པར་འདོད་དམ། མཁན་པོ་དང་སློབ་དཔོན་ལྟ་བུར་འདོད་དམ། ཉན་བྱི་བའི་ཕྱིར་གྲོང་གི་གནས་སུ་འགོ་ན་དེས་དགོངས་ནི་
སྤར་ཕྲོག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འགོ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའོ། །

@357A ༄༄༅། །དེ་གལ་ཏེ་ལུང་མོད་པ་དང་ཁ་ཏོན་བྱ་བ་གཞན་ལ་བྲག་ལས་ཏེ་གཙུག་ལག་ཁང་ན་གནས་ན་ཡང་དེས་དགོན་པ་ལ་གཞིལ་བའི་སེམས་ཀྱིས་གང་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་
དགོན་པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། ཆོས་ཆོལ་བས་མི་ངོམས་པ་དེ་ཉིད་དགོན་པ་ལ་གནས་

པ་ཡིན་ནོ་སྒྲིམ་དུ་བསམ་པར་བྱའོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ། །དེ་བས་ན་དགོན་པ་བས་ཀྱང་མདོ་དེ་དང་མཐུན་པར་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དགོན་པ་འི་གནས་གདམས་པ་ནི་འཕགས་པ་དགོན་
མཆོག་སྤྱིན་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། གནས་གང་དག་ནས་བསོད་སྦྲོམས་བྱངས་པའི་

སྤྱོད་ལུལ་དང་ཉ་ཅང་ཡང་མི་རིང་སྟེ། ཉ་ཅང་ཡང་མི་ཉི་བ་དང་། གནས་གང་དག་ན་ཆུ་དང་ཞིང་སྟོག་པ་མེད་པ་གཙང་ཞིང་བྱི་མ་མེད་པ། ཆོགས་ཆུང་བ་ཡོད་པ་དང་། གནས་གང་ན་ཤིང་
ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ། མེ་ཏོག་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ། འབྲས་བུ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ། ལོ་མ་ཕུན་

སུམ་ཚོགས་པ། གཅན་གཟན་གྲོ་བོ་མེད་པ། ཕུག་དང་ལྗན་པ། སྒྲན་གཤོང་དང་ལྗན་པ། བག་ཐུག་དག་མེད་པ། འགྲོ་ན་བདེ་བ། ཞི་བ། གཉིས་སུ་མེད་པའི་གནས་དེ་འདྲ་བ་དག་ཏུ་གནས་སོ་
ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་གསུངས་པ། གལ་ཏེ་དགོས་ཤིང་དགོན་པ་པའི་དྲུང་དུ་རྒྱལ་

པོ་འམ་སྒོན་པོ་འམ་དེ་མ་ཡིན་པ་གཞན་བྲམ་ཟེ་འམ་རྒྱལ་རིགས་སམ་གྲོང་ངམ་ཡུལ་མི་དག་འོངས་ན་དེས་དེ་དག་ལ་གྲུས་པར་ལེགས་པར་འོངས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེས་རྒྱལ་པོ་
ཆེན་པོ་གདན་བཏིང་བ་ལ་བཞུགས་ཤིག་ཅེས་དེ་སྐད་བྲས་ནས་གལ་ཏེ་འདུག་ན་གཉི་ག་འདུག

པར་བྱའོ། །དེ་སྟེ་མི་འདུག་ན་གཉི་ག་ཡང་མི་འདུག་པར་བྱའོ། །དེ་སྟེ་བརྟན་ཞིང་དུལ་ལ་དབང་པོ་རབ་ཏུ་ཞི་བ་ཞིག་ཡིན་ཏེ་ཆོས་བསྟན་པར་རུང་ན་དེ་ལ་ཆོས་སྒྲ་ཚོགས་བསྟན་པར་
བྱའོ། །དེ་སྟེ་ཆོས་སྒྲ་ཚོགས་བསྟན་པ་ལ་མི་དགའ་བདེ་ལ་སྐྱོ་བ་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་བསྟན་པར་

བྱའོ། །དེ་སྐྱོ་བ་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་བསྟན་པ་ལ་མི་དགའ་ན་དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆེ་བ་དག་བསྟན་པར་བྱའོ། །བྲམ་ཟེ་དང་རྒྱལ་རིགས་དང་གྲོང་པ་དང་ཡུལ་མི་དག་འོངས་ན་ཅི་
རིགས་པར་ཆོས་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་དེ་ལྟར་མང་དུ་ཐོས་པས་ཆོས་

@357B ཉན་པ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་མགུ་བར་བྱེད་མི་རྣམས་ན་ཡང་། སེམས་ཅན་དེ་དག་གྲང་དེ་ལ་དགའ་བ་དང་། དད་པ་དང་རངས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རེ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འཕགས་པ་རིན་པོ་
ཆེའི་ཡུང་པོའི་མདོ་ལས་གྲང་གསུངས་ཏེ། གལ་ཏེ་དགོས་ཤིང་དགོན་པ་བ་

འབྲས་བུ་མ་ཐོབ་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་བྱང་དུ་སྐྱུལ་དང་། གཅན་གཟན་གཏུམ་པོ་འོངས་ནས་དེས་དེ་ལ་འཇིགས་པ་དང་སྐྱག་པར་མི་བྱའི། དེས་འདི་སྒྲུམ་དུ་བདག་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་ལྷས་དང་སྟོག་
བོར་ཏེ་དགོན་པའི་གནས་སུ་འོངས་ཀྱིས་འདི་ལ་བདག་གིས་འཇིགས་པར་

མི་བྱ། སྐྱག་པར་མི་བྱའི། བུམས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱ། ཞེ་སྤང་རྣམ་པར་སྤང་བར་བྱ། འཇིགས་པ་རྣམ་པར་སྤང་བར་བྱའོ་སྒྲུམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་སྐྱུལ་དང་གཅན་
གཟན་དག་གིས་སྟོག་གཙོད་ཅིང་ཟ་ན་ཡང་། དེས་འདི་སྒྲུམ་དུ་གཅན་གཟན་

འདི་དག་ལ་བདག་གིས་ཟང་ཟིང་ཙམ་གྱིས་ཆོམ་པར་བྱེད་མི་རྣམས་ཀྱི། དེ་དག་གིས་བདག་གི་ཤ་ཐོས་ན་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་གནས་པར་འགྱུར་ལ། བདག་གིས་གྲང་སྟིང་པོ་མེད་པའི་ལྷས་
ལས་སྟིང་པོ་བྲངས་པར་གྱུར་ན་ནི། བདག་གིས་སྟིང་པ་ལེགས་པར་སྟིང་

དོ་སྒྲུལ་དུ་བསམ་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་དགོན་པའི་གནས་དེ་ན་གནས་པ་ན་མི་མ་ཡིན་པ་འོངས་བ་ན། མདོག་སྒྱག་ཀྱང་རུང་མདོག་མི་སྒྱག་ཀྱང་རུང་། དེ་ལ་ཆགས་པར་མི་བྱ། ཁོང་ཁྱོ་བར་མི་
བྱའོ། །གལ་ཏེ་སྡོན་སྡོན་པ་སངས་རྒྱས་མཐོང་བའི་ལྷ་དག

དག་སྦྱོང་དགོན་པ་པའི་གན་དུ་འོངས་ཏེ་བྱི་བ་ཡོངས་སུ་འབྱིན། དེ་ལ་དག་སྦྱོང་དགོན་པ་པ་དེས་ཇི་ལྟར་ཐོས་པ་བཞིན་དུ་ལྷ་དེ་ལ་ཆོས་བཤད་པར་བྱའོ། །ཅི་སྟེ་ལྷ་དེ་དག་ཟབ་མེའི་བྱི་བ་
ཡོངས་སུ་འབྱི་སྟེ། དག་སྦྱོང་དགོན་པ་པ་དེས་ལན་མི་ཐེབས་

པ་ལྟ་ན། དེས་ང་རྒྱལ་མེད་པར་བྱས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་མ་བསྐྱབས་པ་ལ་བརྟུས་པར་མི་བྱ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ལུང་མཛོད་ནས་འབད་དེ་ཁོང་དུ་མ་རྒྱད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཁོང་དུ་
རྒྱད་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆོ་དེའི་དུས་ནས་བྱིས་པ་ཐམས་

@358A ༄། །ཅད་ཀྱི་ལན་གདབ་པར་བྱའོ། །བདག་ནི་ཆོས་ཉན་པ་ཡིན་གྱི་བྱད་སྒྲོ་བས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་བཞེད་པར་བྱ་སྟེ། འོད་སྤངས་དགོན་པ་པས་དེ་ལྟར་ལྷ་དེ་དག་ལ་གོ་བར་
བྱའོ། །ཡང་གསུངས་པ། དེ་དགོན་པའི་

གནས་དེ་ན་གནས་པ་ན་འདི་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། །འདི་ལྟར་བདག་ནི་ལམ་རིང་པོ་ནས་འདིར་འོངས་ལ་གཅིག་པོ་གཉིས་སུ་མེད་པ་སྟེ་ལེགས་པར་བྱས་པ་འམ། ཉིས་པར་བྱས་པ་
ལ་བསྐྱལ་བའི་གྲོགས་པོ་ནི་གང་ཡང་མེད་གྱི། ལྷ་དང་

ཁྱུ་དང་གཞོན་སྤྱིན་དང་། ཇི་ཟ་དང་། སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྷན་འདས་གང་དག་བདག་གི་སེམས་ཀྱི་བསམ་པ་ཤེས་པ་དག་ཡོད་དེ། བདག་དགོན་པའི་གནས་ན་གནས་ལ་མི་དགེ་བའི་སེམས་
ཀྱི་དབང་དུ་སོང་ན་དེ་དག་དབང་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་བས་ན་དགོན་པ་བས་ཀྱང་དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་གང་དག་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་སྤང་བར་འདོད་པ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་སྦྱར་དུ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དེས་
དགོན་པ་ལ་གནས་པ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བསྐྱོམ་

པ་དང་། བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །མི་རྟོག་རིམ་གྱིས་འཇུག་པའི་བསྐྱོམ་དོན་འདི། །བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གང་ཟག་གི། །དོན་དུ་བསམ་པ་བཟང་པོ་བསྐྱེད་ནས་ནི། །ཡང་
དག་དོན་འདི་བི་མ་མི་ཏུས་བྱས། །དེ་ཡི་བསོད་

ནམས་བདག་གིས་ཅི་ཐོབ་དེས། །ཁམས་གསུམ་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་ཇི་སྟེད་ཀྱན། །ཤེས་རབ་མིག་ཐོབ་དབུ་མའི་དོན་རྟོགས་ནས། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྦྱར་དུ་ཐོབ་པར་ཤོག། །རིམ་
གྱིས་འཇུག་པའི་བསྐྱོམ་དོན་སྟོབ་དཔོན་བི་མ་ལ་མི་

བྱས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ།། །།རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བླ་རྒྱུ་ཤ་མ་དང་ཉུ་ཆེན་གྱི་ལོ་ཙྰ་བ་བཟེ་ཡེ་ཤེས་སྤྲིས་བསྐྱར་ཏེ་ཀླ་རྩུར་གཏན་ལ་ཕབ་པ། །།